

Liturgija

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj
Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini

IMPRESUM

SADRŽAJ

Radni listovi za
Svjetski dan misija 2013.
LITURGIJA

Glavni urednik:
Vlč. Antun Štefan

Zamjenik glavnog urednika:
Don Ivan Štironja

Grafička urednica:
Ines Sosa Meštrović

Izdavač i nakladnik:

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela
u Republici Hrvatskoj
Nova Ves 4, 10000 Zagreb
tel: + 385 (0) 1 46 69 253
e-mail: missio.croatia@zg.t-com.hr
web: www.misije.hr

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela
u Bosni i Hercegovini
Kaptol 32, 71000 Sarajevo
tel: + 387 (0) 33/66 78 89
e-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Tisak: MMV-94

Riječ urednika	3
Što Crkva danas najviše treba?	
Poruka pape Franje za Svjetski dan misija	4
Misijske nakane Svetog Oca za 2014. godinu	7
Naša tema:	8
• Župne misijske zajednice	
Pismo iz misija	12
Liturgija	14
• 28. tjedan kroz godinu	
Liturgijska čitanja	
Meditacije	
Molitva vjernika	
• 29. nedjelja kroz godinu	
SVJETSKI DAN MISIJA	34
Liturgijska čitanja	
Prijedlog homilije	
Molitva vjernika	
Klanjanje	
Presvetom Oltarskom Sakramantu	40
Solidarnost sa Crkvom u misijama	42

ŠTO CRKVA DANAS NAJVIŠE TREBA?

Dragi svećenici, redovnici i vjeroučitelji!
Dragi animatori svetih misija!

Vjerujem da ste i vi pročitali ovih dana kako je papa Franjo u razgovoru za La Civiltà Cattolica rekao za Crkvu današnjice da je vidi kao poljsku bolnicu nakon bitke. Kako je prepuna ranjenika koje treba najprije izlijeciti, a tek zatim im se može govoriti o svemu drugom. On ustvari i ne kaže nešto novo već uzima za ozbiljno savjet koji je Isus dao dvanaestorici svojih učenika, poslao ih je da "propovijedaju kraljevstvo Božje i da liječe bolesnike" (usp. Lk 9,1-6).

U kompletu materijala pod naslovom *Liturgija* pronaći ćete Papinu poruku za Svjetski dan misija, zatim meditacije i molitve vjernika u tjednu uoči Misijskog nedjelje, liturgiju i prijedlog homilije i molitvu vjernika za sam Svjetski dan misija. Uz ovo, u brošuri se nalaze i važni doprinosi dr. Milana Šimunovića na temu Misija, pismo misionarke s. Antonele Medić iz Ekvadora i vrijedan prijedlog za klanjanje.

Glavni plakat za Svjetski dan misija je u formatu A3, a tu je i jedan poseban u formatu A2, kao dar za druge misijske animacije tijekom godine.

Pročitajte što piše don Ivan Štironja prije same liturgije. Mislim da je važno.

Naravno, ovi dokumenti pripadaju redovitom pastoralu, koji će s misijskim naglaskom postati zanosniji i uspješniji.

Što Crkva danas najviše i treba.

Vlč. Antun Stefan
Nacionalni ravnatelj PMD
u Republici Hrvatskoj

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MISIJA 2013.

Naviještanje evanđelja trajna je zadaća Crkve

Draga braćo i sestre, ove godine slavimo Svjetski dan misija na samom završetku Godine vjere, a to je prigoda za jačanje našega prijateljstva s Gospodinom i našega hoda kao Crkve koja hrabro naviješta evanđelje. U svezi s tim želim predložiti neka razmišljanja.

1. Vjera je dragocjeni Božji dar koji otvara naša srca da ga možemo upoznati i ljubiti. On želi ući u odnos s nama da nas učini dionicima samoga svog života i naš život učiniti smislenijim, boljim, ljepšim. Bog nas ljubi! Vjera, međutim, treba biti prihvaćena, a to znači da traži naš osobni odgovor, hrabrost da se uzdamo u Boga, da živimo njegovu ljubav i budemo zahvalni za njegovo beskrajno milosrđe. To je, nadalje, dar koji nije pridržan malobrojnima, već se nudi obilno. Svi bi morali uzmoći iskusiti radost da ih Bog ljubi, radost spasenja! I to je dar koji se ne može zadržati samo za sebe, nego ga treba dijeliti s drugima. Ako ga želimo zadržati samo za sebe, postat ćemo izolirani, besplodni i bolesni kršćani. Naviještanje evanđelja je sastavni dio Kristova učeništva i trajna zadaća koja pokreće čitav život Crkve. "Misijski polet jasan je znak zrelosti crkvene zajednice." (Benedikt XVI., Apost. pobud. *Verbum Domini*, 95) Svaka je zajednica "zrela" kada ispovijeda vjeru, slavi je radosnu liturgiju, živi ljubav i neprestano naviješta Božju riječ, izlazi iz vlastitih okvira da radosnu vijest donese i na "periferije", prije svega onima koji još uvijek nisu imali priliku upoznati Krista. Snaga naše vjere, na osobnoj i zajedničkoj razini, mjeri se, također, sposobnošću njezina prenošenja drugima, njezina širenja i življenja u ljubavi, svjedočenja onima s kojima se susrećemo i koji dijele s nama životni put.

2. Godina vjere, pedeset godina od početka Drugoga vatikanskog koncila, potiče čitavu Crkvu na obnovljenu svijest o njezinoj prisutnosti u suvremenom svijetu i njezinu poslanju među narodima i nacijama. Misije nisu samo pitanje geografskih područja, već

se one tiču i narodâ, kulturâ i osoba, upravo zato što se "granice" vjere ne protežu samo kroz mjesta i ljudske tradicije, već i kroz srce svakoga muškarca i sva-ke žene. Drugi vatikanski koncil je na poseban način istaknuo kako misijska zadaća, zadaća širenja granica vjere, pripada svakom kršteniku i svim kršćanskim zajednicama: "Budući da Božji narod živi u zajednicama, osobito u biskupijskim i župnim, te se u njima na neki način pokazuje kao vidljiv, to i njima pripada da pred narodima svjedoče za Krista" (Dekr. *ad gentes*, 37). Svaka je zajednica zato pozvana i poslana prigrlići poslanje koje je Isus povjerio apostolima da budu "svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje" (Dj 1, 8), ne kao neki sporedni vid kršćanskoga života, već kao njegov bitni vid: svi smo pozvani prolaziti putovima svijeta zajedno s našom braćom i sestrama, ispovijedati i svjedočiti svoju vjeru u Krista i postati navjestitelji njegova evanđelja. Pozivam biskupe, svećenike, prezbitera i pastoralna vijeća, sve odgovorne osobe i skupine u Crkvi da u pastoralnim i odgojno-obrazovnim planovima i programima dadnu istaknuto mjesto misijskomu vidiku, svjesni da vlastito apostolsko zauzimanje nije potpuno ako ne teži za tim da pruža svjedočanstvo za Krista pred svim narodima i nacijama. Misije nisu samo neka programska dimenzija u kršćanskom životu, nego također paradigmatska dimenzija koja se tiče svih vidova kršćanskoga života.

3. Često djelo evangelizacije nailazi na preprjeke, i to ne samo izvanske nego i unutar same crkvene zajednice. Katkad u naviještanju Kristove poruke svima i pomaganju ljudima našeg doba da ga susretnu nedo-

staje žara, radosti, hrabrosti i nade. Ponekad ima onih koji još smatraju da naviještanje istine evanđelja predstavlja napad na slobodu. Pavao VI. u svezi s tim sjajno kaže: "Sigurno da bi pogrješno bilo kada bi nešto nametali savjesti svoje braće. Ali je sasvim nešto drugo ako se toj savjesti, u punoj jasnoći i posvemašnjem poštivanju slobode izbora, ponudi evandeoska istina i spasenje u Isusu Kristu... Daleko od toga da je to napad na vjersku slobodu: to je poštivanje te slobode" (Apost. pobud. *Evangelii nuntiandi*, 80). Moramo uvjek imati hrabrosti i radosti predlagati s poštovanjem, susret s Kristom, postati navjestitelji njegova evanđelja. Isus je došao među nas da nam pokaže put spasenja i povjerio nam je poslanje da to spasenje obznamo svima, sve do kraja zemlje. Često imamo priliku vidjeti kako se nudi i ističe u prvi plan nasilje, laž i zabluda. Prijeko je potrebno da u našem vremenu kroz naviještanje i svjedočenje zasja pred svima dobiti život evanđelja, i to iz same Crkve. Važno je u svezi s tim ne zaboraviti temeljno načelo koje vrijedi za svakoga vjerovjesnika: ne može se naviještati Krista bez Crkve. Evangelizacija nije nikada neki izolirani, pojedinačni, privatni čin, nego je uvjek crkveni. Pavao VI. je pisao da "dok neki neznatni propovjednik, kateheta ili pastir u nekom najudaljenijem kraju propovijeda evanđelje, okuplja svoju malenu zajednicu ili podjeljuje neki sakrament, čak i osamljen on čini djelo Crkve". On to djelo "obavlja u jedinstvu s poslanjem Crkve i u njenom ime, a ne poslanjem koje bi sam sebi pripisivao ili po svom osobnom nadahnuću" (isto, 60). A to daje snagu poslanju i pomaže svakom misionaru i vjerovjesniku osjetiti da nikada nije sam, nego da je dio jednoga Tijela animiranog Duhom Svetim.

4. U našem vremenu, uslijed rastuće mobilnosti i lakoće komunikacije putem novih medija, došlo je do miješanja narodâ i razmjene znanjâ i iskustva. U potrazi za poslom čitave se obitelji sele s jednoga kontinenta na drugi; profesionalne i kulturne razmjene, turizam i slične pojave potaknuli su velika seljenja ljudi. Zbog toga je ponekad teško, čak i za župne zajednice, znati tko živi stalno, a tko tek privremeno na pojedinom području. Nadalje, u sve većem broju tradicionalno kršćanskih krajeva povećava se broj onih koji ništa ne znaju o vjeri, koji su ravnodušni prema vjeri ili se priklanjuju drugim vjerovanjima. Nerijetko se događa da su se neki kršćani svojim načinom života udaljili

od vjere, zbog čega postaju adresati "nove evangelizacije". Tome se pridodaje činjenica da radosna vijest Isusa Krista nije još uvijek doprla do velikoga dijela čovječanstva. Živimo, usto, u krizi kojom su pogodjena razna područja života, ne samo ekonomija, financije, prehrambena sigurnost i okoliš nego i duboki smisao života i temeljne vrijednosti koje pokreću čovjeka. I ljudski je suživot označen napetostima i sukobima koji izazivaju nesigurnost i teškoću da se pronađe put koji vodi prema trajnome miru. U tim složenim prilikama, gdje se čini kao da su se nad obzorom sadašnjosti i budućnosti nadvili prijeteći oblaci, još je žurnije hрабro nositi u svaku stvarnost Kristovo evanđelje, koje je navještaj nade, pomirenja, zajedništva, navještaj Božje blizine, njegova milosrđa, njegova spasenja; navještaj da je snaga Božje ljubavi kadra pobijediti tmine zla i voditi nas putom dobra. Čovjek našeg doba treba sigurno svjetlo koje rasvjetljuje njegov put i koje jedino susret s Kristom može dati. Donesimo ovome svijetu, svojim svjedočanstvom i ljubavlju, nadu što je daje vjera! Misijski karakter Crkve nije prozelitizam, nego svjedočanstvo života koje rasvjetljuje put, koji donosi nadu i ljubav. Crkva – ponavljam to još jednom – nije neka karitativna udruga, poduzeće ili nevladina organizacija, već je zajednica osoba, nadahnutih Duhom Svetim, koji su živjeli i žive čudesni susret s Isusom Kristom i žele s drugima podijeliti to iskustvo duboke radosti, poruku spasenja koju nam je Gospodin donio. Duh Sveti je taj koji vodi Crkvu na tome putu.

5. Želio bih sve vas ohrabriti da postanete nositelji Kristove radosne vijesti i na poseban sam način zahvaljan misionarima, svećenicima fidei donum, redovnicima i redovnicama i sve brojnijim vjernicima laicima koji, prihvatajući Gospodinov poziv, napuštaju svoju zemlju da pronose evanđelje u druge krajeve i kulture. Ali želim također istaknuti kako je sama mlada Crkva velikodušno uključena u slanje misionara Crkvi koja se nalazi u teškoćama – nerijetko je to Crkva drevnih kršćanskih korijena – donoseći tako svježinu i zanos s kojima ova Crkva živi vjeru koja obnavlja život i daje nadu. Živjeti u toj univerzalnoj dimenziji, odgovarajući na Isusov nalog: "Podite i učinite mojim učenicima sve narode" (Mt 28, 19) jest bogatstvo za svaku krajevnu Crkvu, svaku zajednicu jer davati misionare nije nikada gubitak, nego dobitak. Pozivam sve one koji osjećaju taj poziv da odgovore velikodušno na

glas Duha Svetoga, već prema vlastitom životnom stanju, i da se ne plaše biti velikodušni s Gospodinom. Također pozivam biskupe, redovničke obitelji, zajednice i sve kršćanske udruge da, dalekovidno i uz pažljivo razlučivanje, pružaju potporu misijskom pozivu ad gentes i pomažu Crkvu tamo gdje ona treba svećenike, redovnike i redovnice i vjernike laike, jačajući tako kršćansku zajednicu. A ta bi pozornost trebala biti prisutna također u dijelovima Crkve koji se nalaze u sastavu iste biskupske konferencije ili regije: važno je da krajevna Crkva koja je bogatija zvanjima velikodušno pomaže onu koja trpi zbog pomanjkanja istih. Ujedno pozivam misionare, napose svećenike fidei donum i laike da radosno žive svoju dragocjenu službu svuda kamo su poslani i da donose radost i iskustvo mjesnoj Crkvi iz koje dolaze, spominjući se kako Pavao i Barnaba na završetku svoga prvog misijskog putovanja "pri povjediš što sve učini Bog po njima: da i poganima otvori vrata vjere" (Dj 14, 27). Oni mogu postati svojevrsni put "povratka" vjere, donoseći svježinu mlade Crkve, kako bi Crkva drevnoga kršćanstva ponovno pronašla oduševljenje i radost dijeljenja vjere u jednoj razmjeni koja je uzajamno obogaćivanje u naslijedovanju Gospodina.

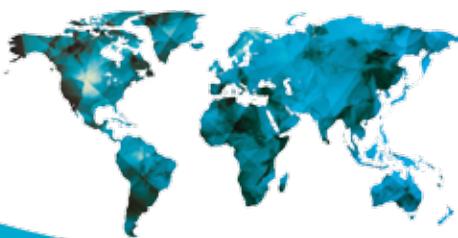
Briga za svu Crkvu, koju rimski biskup dijeli sa sručicom biskupima, nalazi svoj važni izraz u radu Papijskih misijskih djela, koja imaju cilj buditi i produbljivati misijsku svijest svakoga krštenika i svake zajednice, dozivajući u svijest potrebu dublje misijske izgradnje čitavoga Božjeg naroda i jačajući osjetljivost kršćanskih zajednica za snažnije širenje evanđelja u svijetu.

U mislima sam, na kraju, s kršćanima koji, u raznim dijelovima svijeta, doživljavaju teškoće u otvorenom isповijedanju vlastite vjere i priznavanju prava da vjeru žive dostoјanstveno. To su naša braća i sestre, hrami svjedoci – još brojniji od mučenika u prvim stoljećima – koji apostolskom ustrajnošću podnose razne sadašnje oblike progona. Nerijetki riskiraju također vlastiti život da ostanu vjerni Kristovu evanđelju. Želim zajamčiti svoju molitvenu blizinu osobama, obiteljima i zajednicama koje trpe nasilje i netrpeljivost i ponavljam im Isusove utješne riječi: "Hrabri budite – ja sam pobedio svijet!" (Iv 16, 33).

Benedikt XVI. je potaknuo: "Neka 'riječ Gospodnja trči i proslavlja se' (2 Sol 3, 1): neka ova Godina vjere učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi" (Apost. pismo Porta fidei, 15). To je ujedno i moja želja za ovogodišnji Svjetski dan misija. Od srca blagoslivljam sve misionare i sve one koji prate i podupiru tu temeljnu zadaću Crkve da navještaj evanđelja može odjekivati u svim dijelovima svijeta, a da mi, služitelji evanđelja i misionari, uzmognemo doživjeti "slatku i okrjepljujuću radost navještanja" (Pavao VI., Apost. pobud. Evangelii nuntiandi, 80).

Iz Vatikana 19. svibnja 2013., na svetkovinu Duhova

Papa Franjo

MISIJSKE NAKANE SVETOG OCA ZA 2014. GODINU

Siječanj

Da kršćani različitih ispovijesti idu prema jedinstvu koje Krist želi.

Veljača

Da svećenici, redovnici i laici, velikodušno zajedno surađuju u djelu evangelizacije.

Ožujak

Da mnogi mladi prihvate Gospodinov poziv te svoj život posvete naviještanju Evandželja.

Travanj

Da Uskrsli Gospodin ispunji nadom srca onih koji su kušani bolima i bolešću.

Svibanj

Da Marija, zvijezda evangelizacije, vodi poslanje Crkve u naviještanju Krista svim narodima.

Lipanj

Da Europa po svjedočkoj vjeri vjernika ponovno otkrije svoje kršćanske korijene.

Srpanj

Da Duh Sveti podupire djelo laika koji naviještaju Evandželje u najsiromašnijim zemljama.

Kolovoz

Da kršćani u Oceaniji radosno naviještaju vjeru svemu pučanstvu toga kontinenta.

Rujan

Da se kršćani, nadahnuti Božjom Riječju, zalažu u služenju siromašnima i patnicima.

Listopad

Da Svjetski dan misija u svakom vjerniku probudi čežnju i revnost da se Evandželje navješćuje svemu svijetu.

Studeni

Da mladi sjemeništari, bogoslovi, redovnici i redovnice imaju mudre i prokušane učitelje.

Prosinac

Da roditelji budu istinski navjestitelji Evandželja, prenoseći svojoj djeci dragocjen dar vjere.

ŽUPNE MISIJSKE ZAJEDNICE

Prof. dr. Milan Šimunović

1. Euharistijska zajednica – misijska zajednica

Polazimo od uvjerenja prethodnoga pape Benedikta XVI. (usp. encikliku o euharistiji - *Sakrament ljubavi*, 2007.) da je “autentično euharistijska zajednica misijska zajednica”. To znači, makar će to neke kršćane začuditi, da se ne može smatrati kršćaninom onaj koji ne bi bio svjestan, po evanđelju i učenju Crkve, dužnosti prenošenja vjere, odnosno da je misionar Božje ljubavi. Takvi kršćani, makar su kršteni, a nisu angažirani u vjeri i iz vjere, riskiraju da postanu, kako je rekao papa Franjo u poruci za ovogodišnji Svjetski dan misije - “izolirani, besplodni i bolesni kršćani”.

Radi li se samo o onima koji nemaju neke posebne kršćanske svijesti, te tu i tamo dođu u crkvu? Činjenica je da i nemali broj tzv. praktičnih kršćana predstavlja ‘problem’, jer smatra da je dovoljno udovoljiti nekim uredbama Crkve, osobito ‘slušati pobožno svetu misu u nedjelje i ostale zapovijedane blagdane’ bez svijesti o poslanju, o širenju vjere, i dr., ne vodeći računa da misa na koju dolaze ili ‘lomljenje kruha’, kako se u stariji zvala euharistija, znači darivanje za druge poput Krista. A temeljima kršćanske ljubavi prema drugome pripada: navijestiti mu i pokazati Božju ljubav u Isusu Kristu. Koje li veće i bolje želje od htijenja i nastojanja da svi ljudi, i oni u dalekim zemljama, čuju za Krista i zavole ga?

2. Stvaralački pastoral u malim zajednicama

Pozivajući se na papu Franju, moramo priznati, kako je nedavno rekao, da je naš pastoral često previše ‘administrativni’, a premalo ‘pastoralni’, odnosno evangelizacijski. To pogoda ne samo svećenike nego i sve vjernike, koji smatraju da je svećenik tu da izvrši neke zatražene obrede i izda potrebne dokumente, da bude dobar menadžer i graditelj. Prisjetimo se kako dio vjernika vrednuje svećenika, posebice kada kažu da je ‘narodni svećenik’ to bolji kada ništa ne zahtijeva što se tiče angažmana iz vjere, odnosno nekih inicijativa koje ‘koštaju’, koje traže promjene, kao npr. kateheze za odrasle, duhovne obnove i sl.

Da se ne gubimo u ovim analizama, recimo odmah da istinska kršćanska zajednica ne može biti nego ‘zajednica vjere’, usmjerena prema njenom življenju i širenju. A jer su vremena sve teža, naveliko se šire sekularizacijski utjecaji, smanjuje se broj vjernika, osobito djece i mladih u crkvama, vjera i kršćanske vrijednosti sve više se obesčjenjuju, kršćani su pozvani na tzv. zbijanje redova, te pitati se, poput onih slušatelja Ivana Krstitelja: Što nam je činiti? I to na početku ‘pastoralne godine’ koja je upravo započela.

Polazeći od tvrdnje da je župa zajedništvo ‘manjih zajednica’, odnosno skupina, koje imaju određeni projekt i cilj, za koji se stječe snaga na nedjeljnju euharistijskom slavlju i iz njega izvire, šteta je što u dobrom dijelu župa nema svijesti o potrebi formiranja takvih zajednica, poput liturgijske, biblijske, obiteljske, karitativne, duhovno-molitvene, i dr. Ne možemo ovdje raspravljati o toj viziji župe, što se može naći u nekom crkvenom tisku te u stručnim napisima i knjigama onih koji o tome promišljaju. Nešto od toga možemo shvatiti ako progovorimo o misijskoj zajednici unutar određene župe. Cijeneći tradiciju (uz oživljavanje nekih udruga i pokreta iz daljnje prošlosti), valja ipak upozoriti na potrebu njezina jačega osuvremenjenja prema promišljanju Crkve danas, odnosno usmjerenu učiteljstva Crkve, prvenstveno samoga Pape. Postoji, naime, opasnost da se pojedine skupine ‘zatvore u sebe’, njegujući duhovnost koja nije uvijek otvorena ‘širim obzorjima Crkve’, konkretno i misijskoj djelatnosti, kako unutar župne zajednice i šireg okruženja tako i u dalekim zemljama. To znači da je formiranje manjih zajednica ili, kako ih suvremenim rječnikom zovemo, a koji je zastupljen i u dokumentima Hrvatske biskupske konferencije, živilih ‘vjerničkih krugova’ prilika za tzv. stvaralački pastoral kojega resi duboka crkvenost i uključenost u župnu i biskupijsku zajednicu. To, dakako, prepostavlja i samoinicijativu vjernika, pogotovo gdje pojedini župnik nema za to posebnoga osjećaja, ili je već ‘u godinama’ da mu to nije moguće.

3. Upoznavanje s misijskim inicijativama Crkve

Govoreći o formiranju ‘misijske zajednice’ u pojedinoj župnoj zajednici, a na crti spomenutoga stvaralačkog pastoralna, važno je najprije vidjeti što se želi. Tu je presudna uloga župnika i užih suradnika. Premda se o misijama može govoriti i u zemljama u kojima kršćanstvo već postoji, ali su mnogi ‘ohladnjeli’ i postali nevjernici, u mjesecu listopadu, u povodu Misijske nedjelje, na poseban način mislimo na onaj veći dio svijeta gdje se za Krista još nije čulo. A to se odnosi na sve, pa i na male župne zajednice. Što se tiče ‘temeljnih preduvjeta za formiranje barem manje skupine vjernika’ koja bi se u okviru župne zajednice bavila tim pitanjima, prepostavlja se:

- a) da svećenik (župnik), barem u mjesecu listopadu, progovori nešto više o misijskom djelovanju Crkve, s inicijativama na općoj razini; naime, lako se može zaključiti da nemali broj vjernika još ne zna da je tom zadatku posvećena posebna vatikanska institucija Papinskih misijskih djela, koja se grana u niz drugih inicijativa kao što su: Djelo za širenje vjere, Djelo sv. Djetinjstva, Djelo sv. Petra, Misijska zajednica, i sl., te da ta institucija djeluje pri posebnom uredu i na području Hrvatske biskupske konferencije, u suradnji s povjerenstvima za misije pri svim biskupijama; spomenuta institucija i povjerenstva imaju zadatak promicati opći misijski duh u Božjem narodu, a njima pripada i briga za nova misijska zvanja kao i prikupljanje materijalne pomoći za naše misije i misionare u dalekim zemljama;
- b) da se zainteresirani vjernici upoznaju s dokumentima Crkve o tom pitanju; valja otvoreno priznati da uza sve informatičke mogućnosti mnogi ljudi, pa i redoviti vjernici, nisu upoznati s nekim važnim usmjerenjima Crkve; jednostavno se o tome ne govoriti, a često nema ni prave prilike, jer se ne može sve riješiti na nedjeljnoj misi; nema, nažalost, ostalih okupljanja (kateheze odraslih, i dr.) da se vjernici mogu valjano informirati i dobiti određene materijale; stoga valja izraziti priznanje onim župnim zajednicama koje imaju i svoj župni listić, u kojemu se prenose informacije i poticaji za misijsko poslanje pa se u tom smislu postavlja pitanje, koliko se i u Crkvi u Hrvata poduzelo na popularizaciji ‘duha i slova’ Drugoga vatikanskog koncila, na što smo posebno pozvani o njegovoj 50. godišnjici održavanja!, a taj

je koncil izdao poseban dokument o misijskoj djelatnosti Crkve - *Ad gentes*; vjernike treba na to upozoriti, uputiti ih gdje se to može nabaviti, a danas se može do toga doći i putem interneta, pa i preslikati – za neku manju skupinu – u današnjoj situaciji kada pojedini vjernici nisu u stanju izdvojiti novac za veće i skuplje knjige; slično je i s apostolskim pismom Ivana Pavla II. - *Redemptoris missio*; u tom smislu, mislim, makar to nije lako ostvariti, da bi Povjerenstvo za misije kroz pastoralnu godinu trebalo obići (barem veće i važnije) župne centre i naći načina da se susretne sa zainteresiranim vjernicima u vidu informacije o misijama;

c) da župna zajednica prima mjesecnik Radosna vijest kako bi se vjernici, barem oni koje bi to moglo više zanimati, upoznali s inicijativama za misijske zemlje i naše misionare;

d) i najvažnije, što je u temelju svega, da se poradi na oslobođanju od duboke egocentrične usredotočenosti na sebe i na svoje osobne potrebe, što nazivamo suvremenim individualizmom; naime, gotovo se svi oni koji ‘studiraju’ današnjega čovjeka slažu u tom da je ovo najveća poštast, koju, nažalost, na ‘ovaj ili onaj način’ nameću i neki mediji, jer postaje ‘kultura javnoga života’ i društvenoga iskustva, tu onda nema mjesta za Boga niti za čovjeka, odnosno zalaganja za druge, počevši od susjeda, a kamoli za onoga na dalekim afričkim, azijskim ili latinoameričkim zemljama; to je ‘boleš’ koja je uvijek ‘tinjala’ i pravila probleme, a danas se, nažalost, jako ‘rasplamsala’; u isto vrijeme susrećemo se s duhovnom površnošću, pretjeranim svjetov-

nim načinom života, mlakim evanđeoskim svjedočenjem, slaboj predanosti poslanju, a s druge strane i s pretjeranim 'aktivizmom', odnosno raspršenosti u raznim akcijama, najčešće manifestacijskom pastoralu i graditeljstvu, tako da se od pastoralne 'šume' ne vidi 'stabla' prave pastoralne strategije, danas na crtici 'nove evangelizacije';

e) i konačno: poslušajmo apel pape Franje u Poruci za Svjetski dan misija 2013., u kojem poziva "biskupe, svećenike i župna pastoralna vijeća, i sve odgovorne skupine u Crkvi, da u pastoralnim i odgojno-obrazovnim planovima i programima dadnu istaknuto mjesto misijskom vidiku, svjesni da vlastito apostolsko zauzimanje nije potpuno ako ne teži za tim da pruža svjedočanstvo za Krista pred svim narodima i nacijama... sve do nakraj svijeta".

4. Misije skupine kao katehetska mjesta

Dok s jedne strane treba pohvaliti činjenicu da u velikom dijelu župnih zajednica postoje vjernici koji imaju misijsku svijest, koji poznajući inicijative Crkve u tom pravcu, nešto i čine, posebice molitvom i skupljanju materijalnih sredstava, s druge strane je opasnost da to ostane samo na nekolicini pobožnih i starijih. Dakle, potrebna je mnogo bolja organizacija, odnosno animiranje, sa sviješću da prenošenje vjere nije ni izolirani niti pojedinačni čin, nego izričito crkveni, a to znači – djelo cijele zajednice. O tome sam više pisao za prošlogodišnji Svjetski dan misija u brošuri Misije u Godini vjere (Misijska svijest pokazatelj vitalnosti kršćanske zajednice), a tu su i radni listovi što ih je priredila Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj (slično se nudi i ove godine).

Valja izraziti činjenicu da postoji nemali broj župnika i župljana koji su osjetljiviji za ovo pitanje i koji su učinili neke pothvate u pravcu formiranja župnih misijskih zajednica za promicanje misijskih djela, ali postoji i bojazan da u mnogim slučajevima ti vrijedni materijali u konačnici uopće i 'ne dođu u ruke' zainteresiranih vjernika, nego ostanu na 'policama' župnih ureda. Ti 'živi vjernički krugovi', tj. misijske zajednice za promicanje misijskih djela mogu postati pravo katehetsko mjesto za njegove članove, ne samo starije, nego i za djecu i mlade, koji tu imaju velike mogućnosti za angažman. Na crtici shvaćanja župe kao 'zajednice zajednica' držim da valja sve slojeve

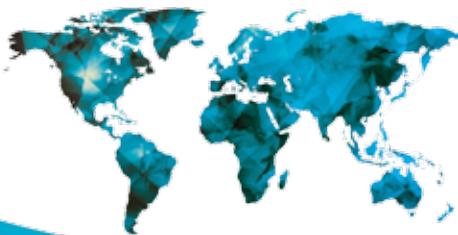
Božjega naroda okupiti u pojedine zajednice. Otud nužnost uključivanja djece, čak i onih poslije prve pričesti, a posebice mlađih. To znači da za takve nisu potrebna neka druga 'catehetska okupljanja' (vjeronauk), pogotovo ako su ona u glavnini ponavljanje školskoga vjeronauka. Naprotiv, ova misijska zajednica za njih je prava 'catehetska zajednica', gdje se događa međugeneracijsko prenošenje vjere i rast u poslanju.

Dobri voditelji (svećenici i catehetski animatori), otvoreni stvaralaštву, imaju izvrsnu catehetsku građu u već spomenutim koncilskim i pokoncilskim crkvenim dokumentima o misijama, uz animacijske materijale za Svjetski dan misija i građu u mjesecniku Radosna vijest. Dakako, pozvani su slijediti catehetsku metodologiju, s molitvenim i poučnim dijelom, a osobito s catehetskim zadaćama.

5. Misijske katehetske zadaće

Svugdje se, pa i u Crkvi, puno govori i piše, ali se malo toga 'pretvara u djelo'. Često se zadržavamo na 'blijedim ponudama'. Ljudi treba odlučnije pozvati u akciju. U protivnom se, makar ove riječi nekoga i iznenadile, ostaje u 'mrtvačkoj atmosferi' ili 'muzejskome miru'. Krajnje je vrijeme da se prekine s 'pastoralom čekanja'. Naprotiv, treba 'nastojati' u uvjerenju, jer pastoral uključuje fantaziju, kreativnost, dinamičnost i zalaganje svih svojih životnih snaga i energije, da time pomognemo kako bi nekoga Bog u određenom trenutku 'povukao' (usp. Iv 6, 44). To znači da treba biti vidljivo da nam je stalo do misija u Crkvi, a ne da se sve očekuje od župnika, koji za to možda i nema smisla, odnosno koji negdje to čak i 'koči'. Tu bi se trebalo iskazati župno pastoralno vijeće, zajedno s vjeroučiteljima, katehetama i drugim suradnicima. Stoga, osim poticanja misijske svijesti, taj misijski 'živi vjernički krug', makar malen brojem, treba pomoći svima zainteresiranim u uključivanju u pojedine zadaće, a tomu pripada:

a) organiziranje mreže molitelja (misijske krunice i dr.) za uspjeh misijskoga poslanja Crkve, za misije i misionare i za nova misijska duhovna zvanja, kako svećenika, redovnika i redovnica, tako i za uključivanje laika; u tom smislu je hvalevrijedna inicijativa poznata kao molitveno-meditativni tjedan uoči Svjetskoga misijskog dana, s pozivom na uključivanje svih župljana (s prigodnim čitanjima, tumačenjem-svjedo-

čenjem, uz izvatke iz papinskih enciklika, molitvom vjernika i poslije misnim druženjem kao prilikom za upoznavanje s misijskim pothvatima);

b) suradnja s biskupijskim povjerenstvom za misije i Nacionalnom upravom Papinskih misijskih djela pri Biskupskoj konferenciji (u tom smislu drago mi je bilo nedavno vidjeti ispred Svetišta Majke Božje Trsatske člana povjerenstva za misije Riječke nadbiskupije sa ‘standom’ s misijskim materijalima);

c) prikupljanje novčanih sredstava za misionare, ne samo na Misijsku nedjelju, te poticanje na akciju pomaganja gladnoj djeci (posebno u okviru inicijative Djelo svetoga Djetinjstva povodom svetkovine Bogojavljenja); o ovim akcijama potrebno je izvijestiti i druge župne ‘katehetske zajednice’, počevši od onih za djecu i mlade, uz otvaranje mogućnosti da i vjernici koji su postali misijski djelatnici o tome progovore u crkvi, na kraju mise;

d) povezivanje s nekom misijskom postajom radi pomaganja nekom misionaru ili misionarki u smislu ‘kumstva’, uz ostalo i radi školovanja djece ili svećeničkoga kandidata u nekoj dalekoj zemlji; to je izvrstan izraz velikodušne ljubavi, tu se stvara međukršćanska

povezanost, solidarnost, prijateljstvo, za što već imamo odličnih primjera o kojima treba i javno progovoriti, bez obzira što neki žele djelovati po principu ‘nek ne zna ljevica što čini desnica’ ali to je potrebno naglašavati, osobito u eri naglašene sebične usredotočenosti samo na svoje prohtjeve;

e) organiziranje misijskih izložbi i prikazivanje filmova, radi popularizacije misijskoga djelovanja, te primanje povjerenika za misije ili, ako je moguće, i nekog misionara ili misionarke koji će ‘iz prve ruke’ progovoriti o misijama, o problemima, ali i uspjesima Crkve u misijskim zemaljama; sve to može pomoći rastu plemenite velikodušnosti u zalaganju oko sveopćih misija, a danas, kada postoje tolike elektroničke mogućnosti, valja vidjeti kako bi se mnogobrojne župne zajednice mogle u tome organizirati; u tom smislu zanimljiva je inicijativa organiziranja tv. misijskog sajma (u župi Sesvetski Kraljevec) o čemu se može pročitati u brošuri Nacionalne uprave papinskih misijskih djela u povodu prošlogodišnjega Svjetskog dana misija. Jednom riječju u našim župnim zajednicama potrebno je više poraditi na povratu “žara, radosti, hrabrosti i nade” (iz Papine poruke za ovogodišnji Svjetski dan misija).

PISMO IZ MISIJA

“Jao meni ako evanđelja ne navješćujem...”

Ekvador – S. Antonela Medić

S ovim riječima apostola Pavla iz Prve poslanice Korinćanima i katehezama našega biskupa mons. Eugenija Arellana (rodom Španjolca) nas 14 redovnica različitih družbi pošle smo u interkongregacijske misije u najudaljenija mjesta naše biskupije Esmeraldas. Mnoge između nas do tog trenutka nismo se poznavale ili smo se vidjele tu i tamo na susretima redovnica. Kroz biblijsku formaciju i kateheze krenule smo u nepoznate predjele biskupije gdje su voda, struja i tehnika još uvijek daleki san. Mons. Eugenio je izvlačeći papiriće s našim imenima formirao 7 redovničkih grupa.

Zajedno sa s. Maximilianom, misionarkom iz Padove, poslana sam u Minas, u brda, 2 sata vožnje od asfaltne ceste, a s. Iva Jelić je za susestru u misijama imala s. Elizabeth iz Nikaragve, i poslana je u mjesto koje se zove Tio Mocho, 4 sata od asfaltne ceste što vožnje, što jahanja na konjima, što pješačenja. Predivno iskustvo, ispunjeno neizvjesnošću i zanimljivim događajima.

Ponekad je slušanje važnije od kruha

Prvi dan dočekala nas je katehistica Julia koja nam je bila voditeljica kroz misije. A to je trajalo skoro tri dana, sve dok se gđa Julia nije razboljela, tako da od toga dana nadalje nije bilo druge nego naprtnjaču na leđa i sa s. Maximilanom (65 godina) put pod noge. U naprtnjači smo ponijele Svetu pismo, mnoštvo svetih sličica, bombone, boce pitke vode i drugo. Pješačile smo koliko smo mogle i pritom upoznavale nepoznati kraj. Narod nas je u svojoj jednostavnosti rado primao u svoje drvene kolibice, dijeleći s nama svoju svagdašnjicu.

Ponekad je slušanje za ovdašnjega čovjeka važnije od kruha jer svoje poteškoće, borbu za opstanak i briгу за djecu nemaju s kim podijeliti. Tako je za njih madre – majka (kako ovdje zovu redovnice) više od sestre i prijatelja. Ulazeći u kolibice, najprije bismo saslušale naše domaćine, zatim bismo podijelile Božju riječ, čitajući Svetu pismo, i pokušavale utješiti naš patnički narod.

Smještaj među miševima i žabama

Naš smještaj kroz sve vrijeme misija bio je u sklopu crkvice na izlazu iz sela: prostor naslonjen na crkvicu omeđen trima drvenim zidovima u kojem su od dasaka improvizirana dva kreveta i odvojen WC. Bez struje i vode, samo uz voštanu svjetiljku i posudu vode iz rijeke, uspijevale smo se tih dana nekako snaći. Noću smo imale nerazdvojnu pratnju miševa, žaba i malaričnih komaraca dok smo danju ponekad bile u blatu do koljena, jer ni čizme nisu više ničemu služile.

Prvu noć mi je svako malo nešto šuškalo oko glave te sam odlučila upaliti voštanu svjetiljku, a kad tamo, suret: oči u oči s velikim mišem. Istina, osobno nisam baš obožavateljica miševa, ali što je tu je. Nije mi bilo druge nego ostaviti cijelu noć upaljenu svjetiljku. Tako sam se riješila jedne neugodnosti,

ali sam prouzročila drugu, "malu noćnu muziku". Kako je vani bilo polje puno žaba, one su potaknute svjetiljkom počele nadirati i lupati u drveni zid naše kućice. Bila je to predivna uspavajuća glazba. Uz sve to jedna je uspjela doći do ispod improviziranoga kreveta. No, između miševa i žaba, radije biram žabe.

Velika radost i gorljivost za Gospodina

Kako su sva ova iskustva za nas misionare svagdašnjica našeg predanja Gospodinu i ništa neobično za našu stvarnost, s velikom radošću i gorljivošću za Gospodina provele smo ove dane naših misija. Hodajući od brda do brda, od kolibe do kolibe, a koje su ponekad udaljene jedna od druge od pola pa do jedan sat hoda, slušale smo obiteljske situacije, tješile žene i majke, hrabre muškarce koji se brinu da prehrane obitelji, dijelile bombone djeci, liječile pokoje bolesnike, učile osnovnoj higijeni...

Čitale smo s njima i biblijske tekstove i o njima razmišljale, moleći zajedno s njima blagoslov za obitelji, za zdravlje djece, za mirniju i sigurniju budućnost i sl.

*Dragi moji, Gospodin zna gdje, kada i kako nas treba! Naši su životi ovdje potpuno predani Kristu na slavu, i svaki dan iznova započinjemo u ime Oca i Sina i Dуха Светога, uz zaziv naše svete Majke Marije Krucifikse:
Sve na veću slavu Božju!*

28. TJEDAN KROZ GODINU – MISIJSKI TJEDAN

Dragi prijatelji misija i misionara!

Piše don Ivan Štironja

Misijska nedjelja

Sljedeće nedjelje, 20. listopada, Crkva obilježava Svjetski dan misija ili Misijsku nedjelju. Taj dan, dan duhovne i materijalne potpore misijama, ustanovio je papa Pio XI. 1926. godine odredivši da se taj Svjetski dan misija obilježava svake godine na predzadnju nedjelju u mjesecu listopadu. Današnjom nedjeljom započinjemo tjedan duhovne priprave za Misijsku nedjelju, kao što smo prvim listopadom započeli mjesec molitve na tu istu misijsku nakanu. Sve župe širom Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i širom svijeta, dobole su plakate kojima se poziva vjernike da osobito toga dana budu jedno srce i jedna duša, da se duhovnom i materijalnom potporom ujedine s potrebama svete Crkve u misijskoj zadaći koju nam je zadao Krist Gospodin.

Papina poruka

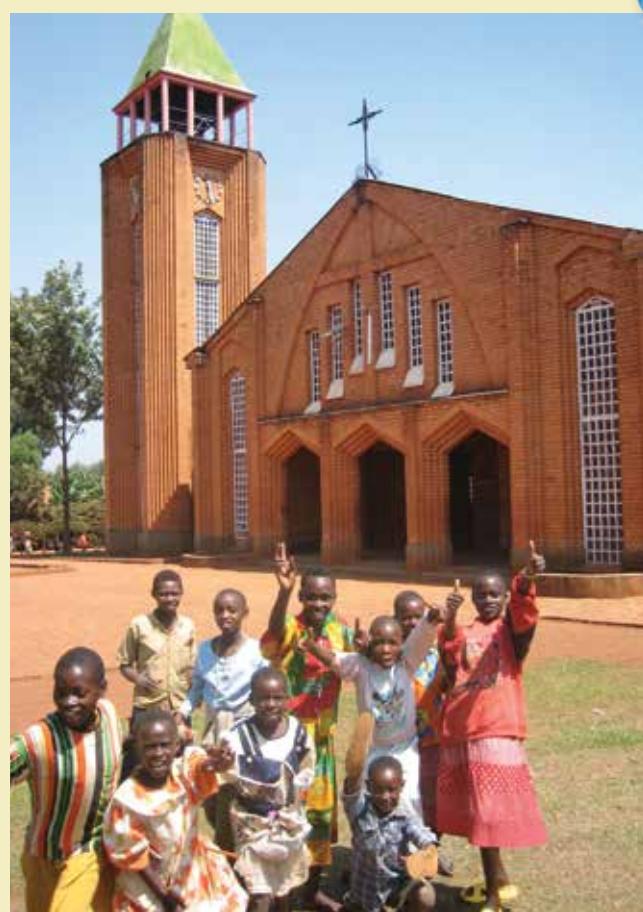
U povodu Svjetskoga dana misija, Sveti Otac redovito šalje svoju pastirsku poruku. U ovoj Godini vjere, papa je Franjo to učinio na svetkovinu Duhova, 19. svibnja 2013. U središtu pozornosti Papine poruke nalazi se misao: Naviještanje evanđelja trajna je zadaća Crkve. Cjelovita Papina poruka dostupna je u raznim kataloškim tiskovinama, na misijskim i drugim vjerskim portalima kao i među materijalima za Misijsku nedjelju koje pripremaju i šalju nacionalne uprave PMD u RH i BiH. Bilo bi hvale vrijedno da se Papina poruka u toj prigodi, u cjelovitu ili djelomičnu obliku, nađe u župnim listićima i na portalima.

Misijski mjesec, tjedan i dan

Da bismo se što bolje pripravili za ostvarenje te velike i ozbiljne zadaće naviještanja evanđelja, Crkva već od davnina cijeli listopad posvećuje misijama. Listopadskim pobožnostima želi se dati duhovni doprinos širenju radosne vijesti spasenja. I ovi materijali žele pomoći u pripravi na misijski mjesec, misijski tjedan i Misijsku nedjelju.

Ove su godine kratke propovijedi i molitve vjernika za misijski tjedan pripremili naši misionari. Prigoda je to da se u molitvi i razmišljanju ujedinimo s našim misionarima i misionarkama, te se tako uz Misijsku nedjelju u Godini vjere što bolje pripremimo za naviještanje evanđelja.

Propovijed za Svjetski dan misija ove je godine pripremio dugogodišnji misionar u Tanzaniji don Nikola Sarić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije. Ta se propovijed zajedno s molitvom vjernika stavlja na raspolaganje svim propovjednicima kao pomoć u pripremi homilije za Svjetski dan misija. To je prigoda da upravo preko propovijedi taj dugogodišnji hrvatski misionar dođe među nas i kaže nam koju riječ o iskustvu naviještanja evanđelja u misijskim krajevima.

Materijalna potpora misijama

Sukladno statutima Papinskih misijskih djela (PMD) i odredbama naših biskupa prikupljena se milostinja toga dana cjelovito predaje biskupskim ordinarijatima odakle se preko nacionalnih uprava PMD prosljeđuje Generalnom tajništvu PMD u Rim. Odatle se prikupljena sredstva raspoređuju i šalju u misijske krajeve svijeta prema pristiglim zamolbama i predstavljenim projektima.

Ne treba napominjati da nitko od župnika, pa ni biskupa, nema pravo preusmjeravati prikupljena sredstva, bilo djelomično bilo cjelovito, u bilo koju drugu svrhu, pa taman to bilo za misijske potrebe naših misionara. Time bi se učinila zloporaba nakane koju je dala Crkva.

Kratka duhovna misao

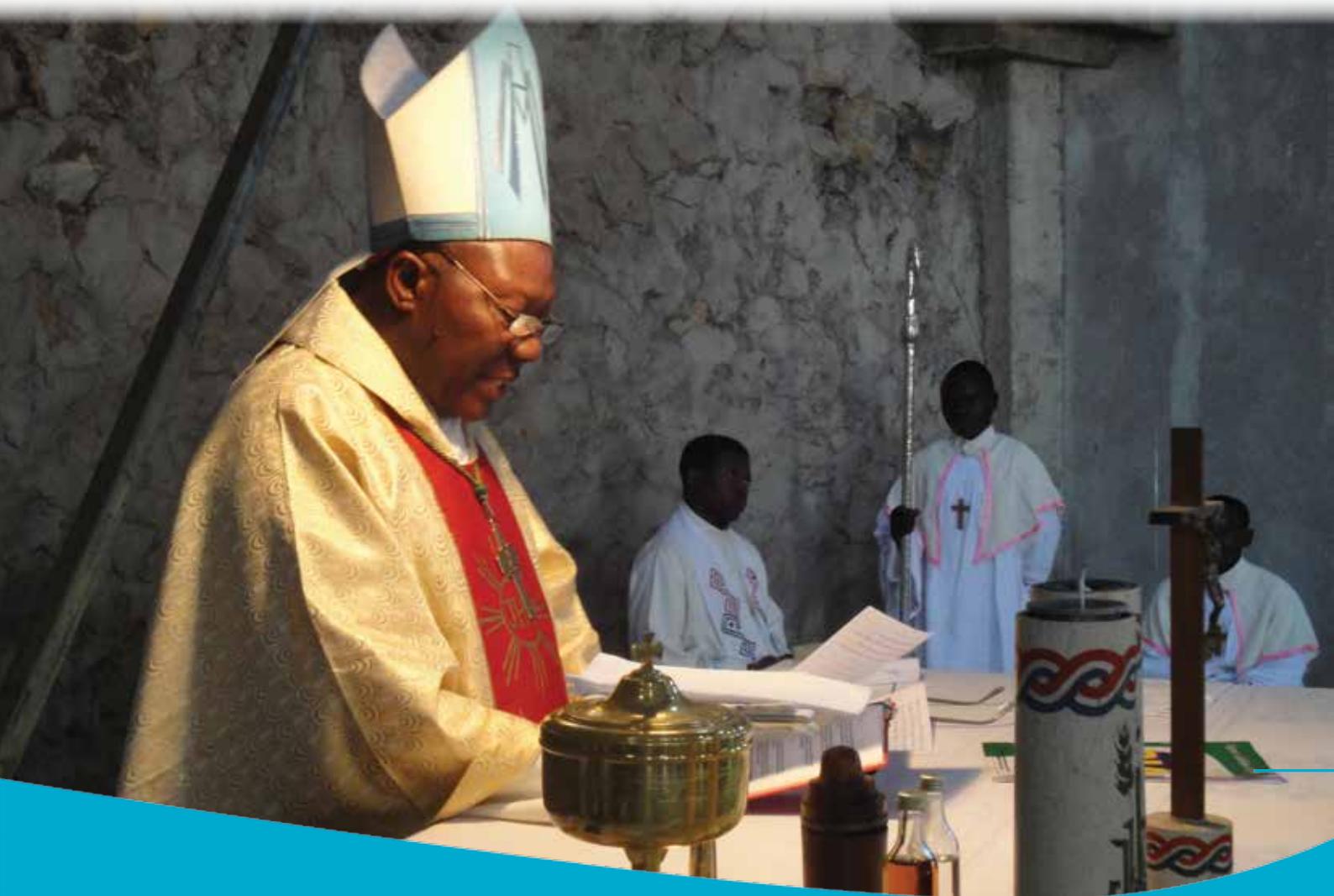
Svetopisamski nas tekstovi 28. nedjelje kroz godinu upućuju na misijsku odgovornost o kojoj razmišljamo sljedeće Misijske nedjelje. Bog se sa svojim bogatstvom ne da ograničiti na jedan narod. Njegovo djelovanje je univerzalno, za sve naraštaje i za sve narode. Mi koji smo krštenjem

očišćeni od svoje gube (2 Kr 5, 14), od istočnoga grijeha, koji smo osjetili blagodati kršćanstva, dužni smo to blago vjere životom svjedočiti i dijeliti s drugima.

Kristov bi učenik trebao biti spreman zlopatiti se do okova za svoju vjeru. Bože sačuvaj da se zastidi svoga Učitelja s kojim je zajedno suukopan i suuskrsnuo jer ako ga zaniječemo, i on će zanijekati nas (2 Tim 2, 12).

Dar krštenja, dar novoga života drži nas u trajnoj vezi s izvorima, s krstionicom i crkvom, gdje smo doživjeli očišćenje i preporod u vjeri. Tu u hramu, svake nedjelje Bogu dajemo slavu i hvalu kao istinski sinovi i kćeri, tu se hranimo Božjom riječju i svetim Tijelom.

Svoju zahvalnost za to neizmjerno blago, iz kojeg izvire blagoslov, očituјemo ponajprije svjedočenjem vjere. I Misijska je nedjelja prigoda da duhovnom i materijalnom potporom ponajprije Bogu zahvalimo za dar vjere te taj isti dar radosno podijelimo s drugima. Veliki je to privilegij, ozbiljna zadaća svakoga kršćanina, ne samo u ovoj Godini vjere nego je to trajna životna obveza.

PONEDJELJAK 14. LISTOPADA 2013.

Svagdan

Prvo čitanje: Rim 1, 1-7

Početak Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Pavao,
sluga Krista Isusa,
pozvan za apostola,
odlučen za evanđelje Božje –
koje Bog unaprijed obećavaše
po svojim prorocima
u Pismima svetim
o Sinu svome,
potomku Davidovu
po tijelu,
postavljenu Sinom Božjim,
u snazi,
po Duhu posvetitelju
uskrnsnućem od mrtvih,
o Isusu Kristu, Gospodinu našem,
po kome primismo milost i apostolstvo
da na slavu imena njegova
k poslušnosti vjere privodimo sve pogane
među kojima ste i vi
pozvanici Isusa Krista:
svima u Rimu,
miljenicima Božjim,
pozvanicima, svetima.
Milost vam i mir
od Boga, Oca našega,
i Gospodina Isusa Krista.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 98, 1-4

Gospodin obznani spasenje svoje!

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu,
jer učini djela čudesna.
Pobjedu mu pribavi desnica njegova
i sveta mišica njegova.
Gospodin obznani spasenje svoje,
pred poganima pravednost objavi.
Spomenu se dobrote i vjernosti
prema domu Izraelovu.

Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.
Sva zemljo, poklikni Gospodinu,
raduj se, kliči i pjevaj!

Pjesma prije Evanđelja: usp. Dj 16, 14b

Otvori, Gospodine, srce naše
da se priklonimo riječima Sina tvoga!

Evanđelje: Lk 11, 29-32

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Kad je nagrulo mnoštvo, poče im Isus govoriti: »Naraštaj ovaj naraštaj je opak. Znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jonin. Doista, kao što je Jona bio znak Ninivljanim, tako će biti i Sin Čovječji ovomu naraštaju.«

»Kraljica će Juga ustati na Sudu s ljudima ovog naraštaja i osuditi ih jer je s krajeva zemlje došla čuti mudrost Salomonovu, a evo ovdje i više od Salomona. Ninivljani će ustati na Sudu s ovim naraštajem i osuditi ga jer se obratiše na propovijed Joninu, a evo ovdje i više od Jone!«

Riječ Gospodnja.

Jona – znak Ninivjanima, Isus – trajni znak za sve naraštaje

Piše don Bernard Marijanović

Sjedim u zadnjoj klupi male kapelice u biskupovoj kući, u dvorištu katedralne župe Burka, biskupija Arusha, Tanzanija. Nekoliko časnih sestara i svećenika mole zajedno večernju molitvu časoslova. Gledam i čitam časoslov na kiswahili jeziku, tek pokoju riječ razumijem.

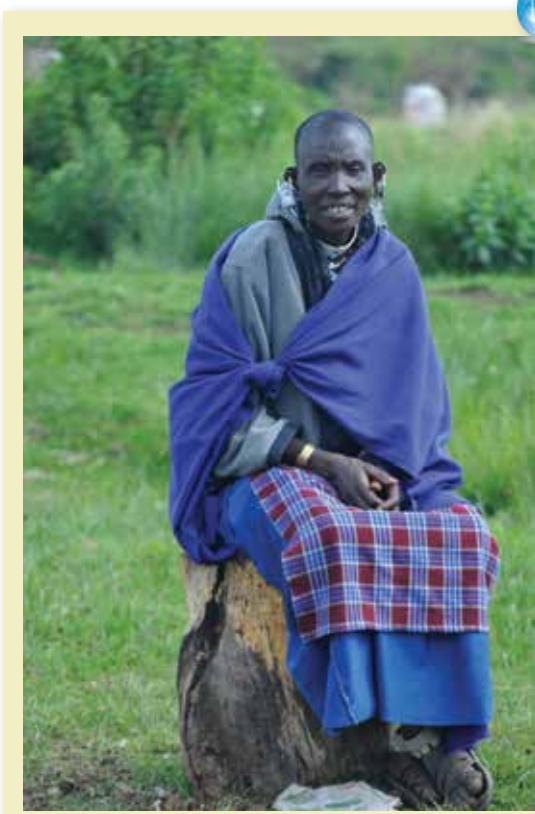
Biskupija ove godine slavi 50 godina svoga postojanja. I prije je, razumije se, ovdje bilo kršćana. Misionari su već odavna misionarili u ovim krajevima Tanzanije. Poslije časoslova slijedi krunica. Očenaš sam naučio, ali Zdravomariju još gledam iz molitvenika. Slavaocu tek prepoznajem.

Pređa mnom je otvoren Novi zavjet. Gledam evanđelje koje se čita u ponедjeljak 14. listopada, Lk 11, 29 – 32. Židovi već po tko zna koji put traže znak od Isusa, a on ih upućuje na Jonu proroka i znak Ninivjanima. Drugačiji im se znak neće dati doli znak Sina Čovječjega, njega samoga i njegova pashalnoga misterija. Hoće li ga prepoznati? Hoće li to biti dovoljno...

Dok kao jedini bijelac u kapelici slušam naizmjenično pjevanje i moljenje mojih crnih sestara i braće, kroz glavu mi prolaze misli o tolikim misionarima, ponajprije bijelcima iz Europe i Amerike, ali i drugima kojih i danas ima iz različitih krajeva svijeta, koji su u svoje vrijeme i na svoj način sijali kršćansko sjeme i po ovom dijelu Afrike. Pokušavam razabrati kakav su to oni znak nosili i pokazivali tim ljudima čiji potomci u nekom koljenu danas mole u ovoj kapelici, ovdje u Arushi.

Slušajući i sudjelujući u ovoj zajedničkoj molitvi, stalno mi je prisutna misao na Isusovu brigu za svoju Crkvu, kako u Tanzaniji, tako i na svim drugim krajevima svijeta. Uz dužno i istinsko poštovanje misionarima koji su svoje živote, ili dio života, ugradili u kršćanstvo u Africi, valja primijetiti i priznati, gledajući u zrele plodove kršćanskoga navještaja koji su opipljivi, da je sam Krist osobno trajno na djelu kao znak za sve naraštaje ljudi u svim krajevima svijeta.

Prije završne molitve izašao sam iz kapelice u dvorište, a onda kroz glavni ulaz na ulicu koja je već bila u mraku, osvijetljena tek automobilskim svjetlima u prolazu. U blizini je starica pekla i prodavala kukuruze. Uzeo sam dva, jedan sebi za večeru, a drugi za čuvara na dvorišnim vratima. Da je starica kršćanka, dalo se iščitati i iz njezina staračkog osmjeha dok mi je pružala kukuruze, oslovljavajući me s „Baba“, u prijevodu „Oče“.

Molitva vjernika

Na početku ovoga tjedna priprave za Svjetski dan misija, u duhu vjere i zajedništva, uputimo Bogu svoje molitve vapijući:

Gospodine, usliši nas!

1. Da tvoja Crkva bude prepoznatljivi i jasni znak tvoje prisutnosti u svijetu, molimo Te.
2. Da Papa, biskupi, svećenici, redovnici, redovnice i svi kršćani, budu istinsko svjetlo svima onima koji traže Boga, molimo Te.
3. Da mjesne Crkve u kršćanskim krajevima ne zatvaraju oči pred potrebama svoje braće i sestara koji još nisu čuli za Kristovu radosnu vijest spaseњa, molimo Te.
4. Da narodi svijeta prepoznaju tvoju ljubav u znaku križa te se otvore bogatstvu tvoga evanđelja, molimo Te.
5. Da Svjetski dan misija za koji se pripremamo bude svim kršćanima istinski znak i poziv na aktivno sudjelovanje u djelu evangelizacije svijeta, molimo Te.

Nebeski Oče, podari svim narodima milost i moć da ti prepoznaju glas i lice u braći i sestrama koji trpe i pate, po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

don BERNARD MARIJANOVIĆ
svećenik je Mostarsko-duvanjske biskupije.

Rođen je 12. kolovoza 1972. godine u Rotimlju (BiH).

Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1998. u Mostaru.

Otišao je u misije u Tanzaniju 21. siječnja 2013. godine.

UTORAK 15. LISTOPADA 2013.

Spomendan, sv. Terezija Avilska, djevica i crkvena naučiteljica

Prvo čitanje: Rim 1, 16-25

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo! Ne stidim se evanđelja: ono je snaga Božja na spasenje svakomu tko vjeruje – Židovu najprije, pa Grku. Jer pravednost se Božja od vjere k vjeri u njemu otkriva kao što je pisano: Pravednik će od vjere živjeti. Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu sputavaju nepravednošću. Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moći i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. Jer premda upoznaše Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomrači bezumno srce njihovo. Gradeći se mudrima, poludješe i zamijeniše slavu neraspadljivog Boga likom, obličjem raspadljiva čovjeka, i pticā, i četveronožaca, i gmazova.

Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščaćuju svoja tijela, oni što su Istinu – Boga zamijenili lažu, častili i štovali stvorene umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 19, 2-5

Nebesa slavu Božju kazuju.

Nebesa slavu Božju kazuju,
navješta svod nebeski djelo ruku njegovih.
Dan danu to objavljuje,
a noć noći glas predaje.
Nije to riječ, a ni govor nije,
nije ni glas što se može čuti,
al' po svoj zemlji razliježe se jeka,
riječi njihove sve do nakraj svijeta.

Pjesma prije Evandželja: Iv 4, 42.15

Gospodine, ti si uistinu Spasitelj svijeta;
Daj mi vode žive da ne ožednim.

Evandželje: Lk 11, 37-41

Čitanje svetog Evandželja po Luki

U ono vrijeme: Dok je Isus govorio, pozva ga neki farizej k sebi na objed. On uđe i priđe k stolu. Vidjevši to, farizej se začudi što se Isus prije objeda ne opra. A Gospodin mu reče: »Da, vi farizeji čistite vanjštinu čaše i zdjele, a nutrina vam je puna grabeža i pakosti. Bezumnici! Nije li onaj koji načini vanjštinu načinio i nutrinu. Nego, dajte za milostinju ono iznutra i gle – sve vam je čisto.«

Riječ Gospodnja.

Čuvajmo se farizejskoga kvasca

Piše fra Pere Čuić

Današnje evanđelje (Lk 11, 37 – 41) kao da je početak prepirke između Isusa i farizeja koji su uvijek imali svoje osobno mišljenje i tumačenje zakona. Zakon su uvijek shvaćali površno i obdržavali bi ga radi drugih, da ih ljudi vide. Bojali su se ući u dubinu sadržaja, pravo shvaćanje zakona, jer bi se onda morali mijenjati, a sve su činili da druge mijenjaju a ne sebe. I ako bi netko pokušao drugačije tumačiti zakon, osudili bi ga. Bojali su se one unutarnje duhovnosti koja jedina vodi do pravoga očišćenja, do prave ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Čini se da Isus nije oprao ruke zato što je želio uči u raspravu s farizejima. Nije Isusu toliko bilo stalo do rasprave s njima, nego ih je raspravom htio dovesti do zakona koji je prožet istinom i ljubavlju, a to je istinski sadržaj zakona.

Farizeji uvijek naglašavaju da su oni pravi čuvari zakona, a Isus uporno ponavlja da oni sakate zakon i sprječavaju druge da upoznaju zakon. Oni su nevjerni zakonu i svojom površnošću narušavaju njegovo pravo značenje. Nije im stalo do toga da upoznaju Boga u njegovim zakonima nego da ih "drugi vide".

Isus ne traži slijepo vršenje zakona jer to ne spašava nikoga. Samo osoba koja se u punoj slobodi odluči za zakon iz ljubavi prema zakonodavcu, u ovom slučaju prema Bogu, može se spasiti izvršavajući zakon. Ako nema slobodne odluke prožete ljubavlju, čovjek postaje žrtva svoga zla kojega se želi oslobođiti izvršavajući površno zakon.

Svojim slobodnim tumačenjem iskrivljivali su Božji zakon i na taj se način udaljavali od Boga i njegova zakona. Pravi Božji zakon zahtijeva klanjanje Bogu ljubeći brata čovjeka. Svojim površnim tumačenjem iskrivljivali su sliku Boga u svomu narodu i vodili ga u neizbjježnu duhovnu smrt.

I nas se tiče ovaj problem jer smo često slični farizejima, često uživamo u ogovaranju i tračanju drugih. Slični smo djeci koja guraju ispred sebe kolica puna igračaka. Što igračke više poskakuju, to je dijete veselije. Umjesto kolica i igračaka mi pred sobom imamo pogreške svojih bližnjih. Što više o njima govorimo to smo veseliji, to nas više zabavljaju. U isto vrijeme svoje osobne mane bacamo za leđa, ne želimo ih vidjeti i priznati. Kad bismo ih vidjeli, morali bismo se i promijeniti. Takvim životom daleko smo od Božjega zakona. Zar ovakav život ne sliči farizejima iz Isusova vremena?

Zato, već danas, molimo Gospodina da nam pošalje Duha svoga koji će nas oslobođiti od farizejskoga kvasca i učiniti nas istinskom djecom živoga Boga.

Molitva vjernika

Upravimo molbe Gospodinu Bogu koji u Kristu želi sve ljude oslobođiti grijeha i snagom svoga Duha učiniti ih svojom djecom.

Zavapimo: *Gospodine, usliši nas.*

1. Gospodine, svojim Duhom snaži papu našega Franju i sve biskupe Crkve da vode tvoj narod u istini i ljubavi, molimo Te.
2. Obasaj kršćane milošću Duha Svetoga da surađuju sa svojim pastirima, molimo Te.
3. Daj da kršćani, po krštenju koje su primili, budu oslobođeni farizejskoga duha i tako surađuju s tobom na ujedinjenju svih ljudi u Kristu, molimo Te.
4. Svojom snagom okrijepi našu bolesnu braću i sestre, put pokaži zalutalima, povrati nadu onima koji su duhom ili tijelom zarobljeni, molimo Te.
5. Našoj braći i sestrama koje si pozvao s ovoga svijeta udijeli život vječni, molimo Te.

Gospodine, milostivo poslušaj i usliši molitve svoje djece po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

fra PERE ČUIĆ

svećenik je franjevac, Hercegovačke Franjevačke Provincije Uznesenja BDM.

Rođen je 14. travnja 1952. u Bukovici (BiH).

Zavjete je položio 15. srpnja 1977. na Humcu.

Zaređen je za svećenika 27. lipnja 1982. u Mostaru.

Otišao je u misije u DR Kongo 27. rujna 1985. godine.

SRIJEDA 16. LISTOPADA 2013.

Svagdan

Prvo čitanje: Rim 2, 1-11

Čitanje Poslanice
svetoga Pavla apostola Rimljanima

Nemaš isprike, čovječe koji sudiš, tko god ti bio. Jer time što drugog sudiš, sebe osuđuješ: ta to isto činiš ti što sudiš.

Znamo pak: Bog po istini sudi one koji takvo što čine. Misliš li da ćeš izbjegći sudu Božjemu, ti čovječe što sudiš one koji takvo što čine, a sam to isto činiš? Ili prezireš bogatstvo dobrote, strpljivosti i velikodušnosti njegove ne shvaćajući da te dobrota Božja k obraćenju privodi? Tvrdomornošću svojom i srcem koje neće obraćenja zgrćeš na se gnjev za Dan gnjeva i objavljenja pravedna suda Boga koji će uzvratiti svakom po djelima: onima koji postojanošću u dobrim djelima ištu slavu, čast i neraspadljivost – život vječni; buntovnicima pak i nepokornima istini a pokornima nepravdi – gnjev i srdžba! Nevolja i tjeskoba na svaku dušu čovječju koja čini zlo, na Židova najprije, pa na Grka; a slava, čast i mir svakomu koji čini dobro, Židovu najprije, pa Grku! Ta u Boga nema pristranosti.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 62, 2-3.6-7.9

Gospodine, ti užvraćaš svakom po djelima.

Samo je u Bogu mir, dušo moja,
samo je u njemu spasenje.
Samo on je moja hrid i spasenje,
utvrda moja: neću se pokolebati.

Samo je u Bogu mir, dušo moja,
samo je u njemu nada moja.
Samo on je moja hrid i spasenje,
utvrda moja: neću se pokolebati.
U nj se, narode, uzdaj u svako doba;
pred njim srca izlijevajte:
Bog je naše utočište!

Pjesma prije Evandželja: usp Ef 1, 17-18

Otac Gospodina našega Isusa Krista prosvijetlio nam oči srca da upoznamo koje li nade u pozivu našemu!

Evandželje: Lk 11, 42-46

Čitanje svetog Evandželja po Luki

U ono vrijeme: Reče Gospodin: »Jao vama, farizeji! Namirujete desetinu od metvice i rutvice i svake vrste povrća, a ne marite za pravednost i ljubav Božju. Ovo je trebalo činiti, a ono ne zanemariti.«

»Jao vama, farizeji! Volite prvo sjedalo u sinagogama i pozdrave na trgovima. Jao vama! Vi ste kao nezamjetljivi grobovi po kojima ljudi ne znajući hode.«

Nato će neki zakonoznanac: »Učitelju, tako govoreći i nas vrijedaš.« A on reče: »Jao i vama, zakonoznanci! Tovarite na ljudi terete nepodnosive, a sami ni da ih se jednim prstom dotaknete.«

Riječ Gospodnja.

Svetost je u ljubavi

Piše don Danko Litrić

Naš Gospodin u današnjem evanđelju oštro kritizira farizeje. Farizeji su bili ljudi koji su se strogo držali zakona i mislili da će tako izvršiti volju Božju. Ali Isus im kaže "Jao vama". Zakon bez ljubavi i pravednosti, ne može spasiti čovjeka.

To je Isus jasno rekao u više navrata, svetost i savršenost čovjeka nalazi se u ljubavi. Ljubiti Boga i bližnjega svoga, to je sav zakon i proroci. Na sudnji dan svatko će biti suđen prema tomu kako je prepoznao Isusa u bratu čovjeku, osobito onomu u nevolji: „Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni... (Mt 25, 35 – 36) „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ (Mt 25, 40).

Sv. Pavao u poslanici Rimljanim isto potvrđuje. Ljubav se pokazuje i vrši po djelima: Bog će svakomu užvratiti po djelima... slavu, čast, neraspadljivost, život vječni (usp. Rim 2, 6).

Misionari čine puno dobra u misijskim zemljama. Prenose radosnu vijest propovijedajući, ono što su upili od roditelja, što su naučili od odgojitelja, što su vidjeli od susjeda u sredini u kojoj su odrasli. Hrane gladne, liječe bolesne, poučavaju neuke, tješe siromašne i zatvorenike... Sve to čine po mjeri u kojoj ih domaća Crkva potpomaže. Oni su samo ispružena ruka Crkve iz koje su nikli i odrasli.

Crkve koje su misionari sagradili, u kojima se propovijeda evanđelje, u kojima se slavi Stvoritelja i Otkupitelja, sagrađene su darovima ljudi iz domovine iz koje dolazi misionar. Isto tako mnogobrojne škole u kojima uče djeca i mladi, bolnice u kojima se liječe gubavci i ostali bolesnici, sve su to djela dobrih ljudi, prijatelja misionara.

Nisu misionari samo oni u Africi, u Aziji ili Južnoj Americi, nego su to svi oni koji su se sjedinili s njima i s onima kojima su poslani, koji mole za njih i prinose svoje žrtve i podupiru ih svojim darovima.

Sv. Mala Terezija od Djeteta Isusa wnije nikad bila u Africi, niti u drugim misijskim zemljama, ali molitva i žrtvama postala je velika misionarka i zaštitnica misija. Svaki kršćanin može i mora biti misionar riječju i djelom. Dragi Bog zna i vidi sve, zna za svakoga što i koliko čini, nikomu ne će propasti plaća.

Molitva vjernika

Braćo, uputimo svoje molitve Ocu nebeskom, da nam udijeli svoga Duha kako bismo mogli činiti dobro u ljubavi.

Gospodine, usliši nas!

1. Za Papu, biskupe, svećenike i redovnike, da budu živi primjer vjere i ljubavi koju nam je Isus ostavio kao put svetosti, molimo Te.
2. Za misionare širom svijeta, da poput Gospodina Isusa budu navjestitelji Božje ljubavi riječju i djelom, molimo Te.
3. Za sve kršćane, Isusove učenike, da budu suradnici misionara u izgradnji boljeg i čovječnjega svijeta, molimo Te.
4. Za nevjernike, da susretnu Boga u predivnim njegovim stvorenjima, posebno u dobrim kršćanima koji slijede Isusa u ljubavi, molimo Te.
5. Za sve preminule misionare, da ih dobri Bog ngradi za svu iskazanu ljubav prema siromašnima i bijednima, molimo Te.

Dobri Oče, primi naše ponizne molbe i u svojoj ih dobroti usliši, kako bismo tvojom pomoću izvršili tvoju svetu volju. To te molimo po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

don DANKO LITRIĆ

svećenik je salezijanac.

Rođen je 21. srpnja 1942. u Žeževici kod Omiša.

Zavjete je položio 16. kolovoza 1959. godine.

Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1968.

Otišao je u misije u Ruandu 1981. godine.

ČETVRTAK 17. LISTOPADA 2013.

Spomandan, sv. Ignacije Antiohijski, biskup

Prvo čitanje: Rim 3, 21-30a

Čitanje Poslanice
svetoga Pavla apostola Rimljanim

Braćo! Sada se izvan Zakona očitovala pravednost Božja posvjedočena Zakonom i Prorocima, pravednost Božja po vjeri Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; opravdani su besplatno, njegovom milošću po otkupljenju u Kristu Isusu. Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijehе; htio je očitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme – da bude pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.

Gdje je dakle hvastanje? Isključeno je. Po kojem zakonu? Po zakonu djelâ? Ne, nego po zakonu vjere. Smatramo zaista da se čovjek opravdava vjerom bez djelâ Zakona. Ili je Bog samo Bog Židovâ? Nije li i paganâ? Da i paganâ. Jer jedan je Bog.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 130, 1-6b

U Gospodina je milosrđe i obilno je u njega otkupljenje.

Iz dubine vapijem tebi, Gospodine:

Gospodine, uisliši glas moj!

Neka pazi uho tvoje

na glas moga vapaja!

Ako se, Gospodine, grijehâ budeš spominjao,
Gospodine, tko će opstat?

Al' u tebe je praštanje,
da bismo ti služili.

U Gospodina ja se uzdam,
duša se moja u njegovu uzda riječ.
Duša moja čeka Gospodina
više no zoru straža noćna.

Pjesma prije Evandelja: usp Iv, 15, 16

Ja vas izabrah iz svijeta da idete i rod donosite
i rod vaš da ostane, govori Gospodin!

Evandelje: Lk 11, 47-54

Čitanje svetog Evandelja po Luki

U ono vrijeme: Reče Gospodin: »Jao vama! Podiže-
te spomenike prorocima, a vaši ih oci ubiše. Zato ste
svjedoci i sumišljenici djelâ svojih otaca: oni ih ubiše,
a vi spomenike podižete! Zbog toga i kaza Mudrost
Božja: ‘Poslat ću k njima proroke i apostole. Neke će
poubijati i prognati – da se od ovog naraštaja zatra-
ži krv svih proroka prolivena od postanka svijeta, od
krvi Abelove do krvi Zaharije, koji je pogubljen izme-
đu žrtvenika i svetišta.’ Da, kažem vam, tražit će se od
ovoga naraštaja!«

»Jao vama, zakonoznaci! Uzeste ključ znanja: sami
ne uđoste, a spriječiste one koji htjedoše ući.«

Kad Isus izađe odande, stadoše pismoznaci i farizeji
žestoko na nj navaljivati i postavljati mu mnoga pita-
nja vrebajući na nj, ne bi li štogod ulovili iz njegovih
usta.

Riječ Gospodnja.

Bog šalje proroke i brine se za svoj narod

Piše don Velimir Tomić

Današnje se evanđelje izvrsno uklapa u temu dana euharistije i dana ustanovljenja svetoga reda, čega se posebno sjećamo na Veliki četvrtak. Čitamo u evanđelju (Lk 11, 49 – 51) ove riječi: „Poslat ću k njima proroke i apostole. Neke će poubijati i prognati da se od ovoga naraštaja zatraži krv svih proroka prolivena od postanka svijeta, od krvi Abelove do krvi Zaharije koji je pogubljen između žrtvenika i svetišta!“

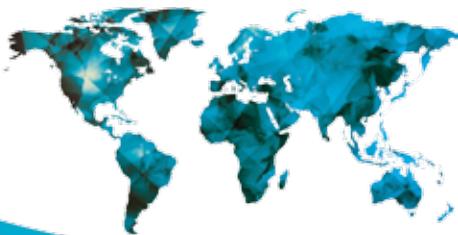
Ove i slične riječi duboko su dirale Isusove protivnike. Okomili su se na njega, postavljali mu teška pitanja, nastojali ga sukobiti sa zakonom te ga osudititi. Ljudi su čak i Boga spremni odbaciti zbog vlastita interesa. Bogu hvala, ima i onih koji su svjesni da ih njihovi naslijedjeni zakoni drže u ropstvu grijeha. Zato prihvataju Kristov nauk i slijede ga, čak i u svećeničkom pozivu.

Sjećam se jednoga dječaka iz misije Mdabulo, u biskupiji Iringa, gdje sam djelovao od 1988. Zvao se Method, vrlo bistro dijete, uzoran učenik. Bio je tada treći razred.

Kao mladi misionar volio sam s djecom igrati nogomet, pjevati, vozio sam ih u automobilu koji je imala samo misija, pjevao s njima, bio im bliz. Godine su prolazile i Method je završio osnovnu školu. Jednoga dana došao je pred župnu kuću. Zamolio je za razgovor. Pomalo sramežljiv, pognute glave, stajao je i rekao: „Oče, ja sam završio svoju školu. Ali ja želim biti kao ti.“ Nisam razumio što zapravo želi pa sam ga pitao što to znači. Još se više posramio. Pitao sam ga: „Želiš igrati nogomet kao ja?“ „Ne“, odgovorio je. „Možda voziti auto?“ „Ne“, odgovori ponovno! „Pjevati, svirati?“ „Ne, oče.“ Napokon je odgovorio: „Oče, ja želim biti kao ti na oltaru!“ Začuđen njegovim odgovorom rekoh da je to dug i težak put te dodah: Ti si najstariji sin u obitelji, to tvoji roditelji ne će lako prihvatići. A on odgovori: „Ja to stvarno želim, oče“. Rekoh mu da dođe na razgovor sa svojim roditeljima. Sutradan su došli roditelji. Započeh razgovor o želji

njihova sina. Otac se odmah usprotivio. Majka je šutjela. Na njezinu sam licu čitao slaganje sa sinovljevom željom i njegovim odlaskom u sjemenište. No, otac je taj koji odlučuje. Rekoh ocu da Method ništa ne gubi ako na putu školovanja spozna da svećeništvo nije njegov put. Na kraju se, ipak, složio. Methodovu veselju nije bilo kraja. Otišao je u sjemenište. Već od prvog razreda iz škole su stizale samo pohvale. Uvijek najbolji! Nakon mature, biskup ga je poslao na studij u Rim. Zareden je za svećenika. Nastavio je studij, doktorirao iz dogmatike. Djeluje kao svećenik u Italiji i jako je cijenjen. Roditelji su, kao i cijela obitelj, radosni i ponosni.

Bog zove i šalje. Daje snagu svima onima koji mu žele radosno služiti. Svijet i danas treba proroke i apostole. Potrebni su oni koji će prinositi žrtve Bogu i darovati se, potpuno, do žrtve na križu. Na pojedincu je, mlađiću ili djevojci, da se odazove, a na nama svima da molimo za hrabrost odaziva, pa i do proljevanja krvi, ako se to zatraži.

Molitva vjernika

Bogu, stvoritelju i otkupitelju iznesimo svoje želje i molitve.

Recimo zajedno: Oče, usliši nas!

1. Bože Ti želiš da se svi ljudi spase. Daj svim misijskim djelatnicima, posebno misionarima i misionarkama, snage da tu zadaču hrabro izvrše, molimo Te.
2. Svet je, zbog egoizma i pohlepe vladara, pun nepravde, bijede i siromaštva. Omekšaj srca upraviteljima država i učini ih osjetljivima za potrebe obespravljenih i gladnih, molimo Te.
3. Srca su ljudi ispunjena težnjom za materijalnim dobrima i uživanjem, bez osjećaja za moralne vrjednote. Učini da ljudi prihvate Krista i njegovu poruku života vječnoga, molimo Te.
4. U veliku dijelu svijeta širi se mržnja protiv kršćana, mnogi su progonjeni i život im je u opasnosti. Daj da svi ljudi na zemlji shvate da si ti Bog Stvoritelj, Otac sviju, molimo Te.
5. Velik je broj onih koji su darovali svoje živote za druge te prolili svoju krv za širenje radosne vijesti spasenja. Njihove žrtve nagradi vječnim životom, molimo Te.

Bože, primi naše molitve po Kristu Gospodinu našemu.
Amen.

don VELIMIR TOMIĆ

svećenik je Mostarsko-duvanjske biskupije.

Rođen je 8. listopada 1961. u Vukovaru.

Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1986. u Mostaru.

Otišao je u misije u Tanzaniju 18. rujna 1988. godine.

PETAK 18. LISTOPADA 2013.

Blagdan, sv. Luka evanđelist

Prvo čitanje: 2 Tim 4, 10-17b

Čitanje Druge poslanice
svetoga Pavla apostola Timoteju

Predragi! Dema me, zaljubljen u sadašnji svijet, napustio i otišao u Solun; Krescencije u Galaciju, Tit u Dalmaciju. Luka je jedini sa mnom. Marka uzmi i dovedi sa sobom jer mi je koristan za služenje. Tihička sam poslao u Efez. Kabanicu koju ostavih u Troadi kod Karpa, kada dođeš, donesi. I knjige, osobito pergamene. Aleksandar kovač nonio mi je mnogo zla. Uzvratio mu Gospodin po njegovim djelima! Njega se i ti čuvaj jer se veoma usprotivio našim riječima. Za prve moje obrane nitko ne bijaše uza me, svi me napustiše. Ne uračunalo im se! Ali Gospodin je stajao uza me, on me krijebio da se po meni potpuno razglaši. Poruka te je čuju svi narodi.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 145, 10-13b.17-18

Prijatelji tvoji, Gospodine, objavljuju slavu kraljevstva tvoga.

Nek te slave, Gospodine, sva djela tvoja
i tvoji sveti nek te blagoslivlju!
Neka kazuju slavu tvoga kraljevstva,
neka o sili tvojoj govore!

Nek objave ljudskoj djeci silu tvoju
i slavu divnoga kraljevstva tvoga.
Kraljevstvo tvoje kraljevstvo je vječno,
tvoja vladavina za sva pokoljenja.

Pravedan si, Gospodine, na svim putovima svojim
i svet u svim svojim djelima.
Blizu je Gospodin svima koji ga prizivaju,
svima koji ga zazivaju iskreno.

Pjesma prije Evanđelja: Iv 14, 6

Ja sam put i istina i život, govori Gospodin,
nitko ne dolazi Ocu osim po meni.

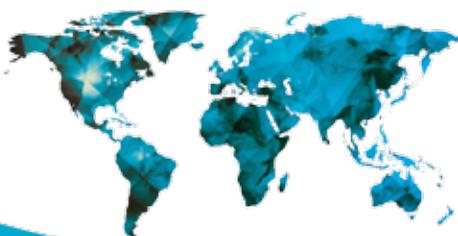
Evanđelje: Lk 10, 1-9

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Odredi Gospodin drugih sedamdeset-dvojicu učenika i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doći. Govorio im je: »Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. Idite! Evo, šaljem vas kao janjce među vukove. Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. I nikoga putem ne pozdravljajte. U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir kući ovoj!' Bude li tko ondje prijatelj mira, počinut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. U toj kući ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaće svoje. Ne prelazite iz kuće u kuću.«

»Kad u koji grad uđete pa vas prime, jedite što vam se ponudi i liječite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: 'Približilo vam se kraljevstvo Božje!'«

Riječ Gospodnja.

Neka nam ne dodije činiti dobro

Piše fra Ante Kutleša

Unama ovih dana, na poseban način odjekuju Spasiteljeve riječi: 'Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje'. Teška zadaća! Ali kada čujemo Isusa koji nam daje tu zadaću i koji nas hrabri: 'evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta', onda je sve drugačije. Osjećamo se sigurnima, prihvaćamo poziv, idemo zajedno s Njim, jer On će pomoći našu nemoć.

Danas se puno govori o „novoj“ evangelizaciji. No, bila ona nova ili stara, uvijek je ista: širiti radosnu vijest Isusa Krista, naviještati da je umro na križu iz ljubavi prema nama, da je iz groba uskrsnuo na novi život, da nas je učio novom načinu života, učio ljude graditi svijet ljubavi, mira i pravde... Tu je zadaću ostavio svojoj Crkvi i svima nama. Na to nas, na poseban način, svake godine podsjeća Misijska nedjelja. To je, uistinu, nedjelja poslanja i svjedočenja.

Kako svjedočiti Isusa Krista u današnjem svijetu? Pa to je jednostavno. Trebamo ga voljeti onako kako je on to činio na križu. Pozvani smo uzvratiti mu tu ljubav, ljubavlju. To je bit i poslanje svete Crkve. Biti i ostati misionari Kristove ljubavi. Svatko na svom mjestu, u svom staležu, zdušno i nepodijeljeno. 'Djelo evangelizacije jest glavna dužnost cijelog naroda Božjega. Cijela Crkva jest misionarska' (E. N. 59.).

Sam Gospodin Isus, kojega ljubimo, jest prvi i pravi misionar, poslan od Oca. On nam daje Duha Svetoga koji u dubini našega srca šapuće ono što nam Isus u evanđelju govori. Na taj način evanđelje postaje naše osobno pismo, pismo upućeno nama koji vjerujemo u Isusa Krista, pismo koje trebamo pretočiti u život, u djelotvornu ljubav. Isusova ljubav postaje djelotvorna u svim njegovim djelima, a posebno u slanju Tješitelja, Duha koji preko nas nastavlja njegovo djelo spasenja svijeta. „Što učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“, veli Isus. To je naša misija, to je misija Crkve.

Ovi nam dani zajedno s Misijskom nedjeljom uprisutnjuju one koji su pošli diljem svijeta naviještati radosnu vijest tamo gdje se evanđelje nije dobro ukorijenilo ili pak tamo gdje nije uopće doprlo.

Hvala vam što se sjećate nas, hrvatskih misionara i misionarki. Nama je vaša pomoć jako potrebna. Potrebne su nam vaše molitve, molitve Crkve koja nas je iznjedrila i, kao dar općoj Crkvi, послala u misije.

Također nam je potrebna i vaša materijalna pomoć, znak vaše ljubavi prema onima koje mi evangeliziramo. Vaša djelotvorna ljubav preko nas misionara i misionarki osvaja srca i duše onih kojima propovijedamo radosnu vijest.

Kada molimo Očenaš velimo: 'dođi Kraljevstvo Tvoje'. Neka to ne budu prazne riječi nego neka nas potiču na djelotvornu ljubav. Ovi naši ovdje, narod Baluba, vele na svom jeziku: Leza wakupe buya, abe nobe wamukwasha ko, što će reći: 'Bog ti daje dobro, ali ti mu pomozi.' Neka nam ne dodije činiti dobro.

Možda se upitamo, kada dajemo za misije, u što ide ta naša pomoć. Vaša duhovna pomoć, vaše molitve za misionare i misionarke, trebaju imati jednu jedinu nakanu, a to je da ostanemo vjerni svome pozivu, da nas vodi Duh Božji, Duh Isusov. Materijalna pomoć pak podupire ovu duhovnu tako da djelo evangelizacije bude potpuno.

Naše brige neka budu i vaše. A mi se brinemo za: crkve, škole, bolnice, ambulante, te izgradnju mostova, dovodimo pitku vodu, gradimo centre za osobe s posebnim potrebama, osnivamo centre za neishranjenu djecu..., zatim tu je i svakidašnja pomoć siromašnima, napuštenima, bolesnima...

I još nešto! Budite ponosni što možete sudjelovati u tom najplemenitijem djelu, u evangelizaciji. Tako svi zajedno izgrađujemo živu zajednicu, živu Crkvu, kojoj je glava Krist.

Molitva vjernika

Klanjamо Ti se Presveti Gospodine Isuse Kriste jer si svojim svetim križem otkupio svijet. S pouzdanjem Te molimo:

Gospodine, spasi nas svojim svetim križem!

1. Isuse, Tebe je Otac poslao na svijet da svojim križem spasiš sve koji u Tebe vjeruju. Učvrsti nas u vjeri, molimo Te.
2. Isuse, Sine Očev od vijeka, došao si na svijet ponizan, u liku čovjeka; nauči i nas poniznosti, molimo Te.
3. Isuse, ponizio si se postavši poslušan do smrti, do smrti na križu; daj svojim slugama da budu poslušni, strpljivi i postojani u dobru, molimo Te.
4. Isuse, svoj ljudski vijek proživio si čineći dobro svima, a posebno onima koji trpe; daj i nama snage i hrabrost da Te u tomu naslijedujemo, molimo Te.
5. Isuse, viseći na križu, oprostio si svojim mučiteljima; oprosti milostivo i našim pokojnim i uvedi ih u slavu nebesku, molimo Te.

Raspeti naš Spasitelju, ne daj da nas od Tebe išta odi-jeli, osobito u trenutcima životnih križeva. Daj da uživamo blizinu s Tobom koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

fra ANTE KUTLEŠA

svećenik je franjevac, Hercegovačke Franjevačke Provincije Uznesenja BDM.

Rođen je 13. travnja 1944. u Prisoju (BiH).

Zavjete je položio 15. srpnja 1963. na Humcu.

Zaređen je za svećenika 8. veljače 1969. u Königsteinu (Njemačka).

Otišao je u misije u DR Kongo 26. siječnja 1975. godine.

SUBOTA 19. LISTOPADA 2013.

Svagdan

Prvo čitanje: Rim 4, 13.16-18

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima Braćo! Obećanje da će biti baštinik svijeta nije Abrahamu ili njegovu potomstvu dano na temelju nekog zakona, nego na temelju pravednosti vjere. Zato – zbog vjere da bude po milosti te obećanje bude zjamčeno svemu potomstvu, ne potomstvu samo po Zakonu, nego i po vjeri Abrahama, koji je otac svih nas – kao što je pisano: Ocem mnoštva narodâ ja te postavljam – pred Onim komu povjerova, pred Bogom koji oživljuje mrtve i zove te bude ono što nije. U nadi protiv svake nade povjerova Abraham da postane ocem narodâ mnogih po onom što je rečeno: Toli-ko će biti tvoje potomstvo.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 105, 6-9.42-43

Gospodin se uvijek sjeća svojega Saveza.

Abrahamov rod sluga je Gospodnji,
sinovi Jakovljevi njegovi izabranici!
On je Gospodin Bog naš;
po svoj su zemlji njegovi sudovi!

On se uvijek sjeća svojega Saveza,
riječi koju dade tisući naraštaja:
Saveza koji sklopi s Abrahamom
i zakletve svoje Izaku.

On se sjeti svete riječi svoje
što je zada sluzi svome Abrahamu.
Puk svoj s klicanjem izvede
i s veseljem izabrane svoje.

Pjesma prije Evandželja: Iv 4, 42.15

Gospodine, ti si uistinu Spasitelj svijeta;
Daj mi vode žive da ne ožednim.

Evandželje: Lk 12, 8-12

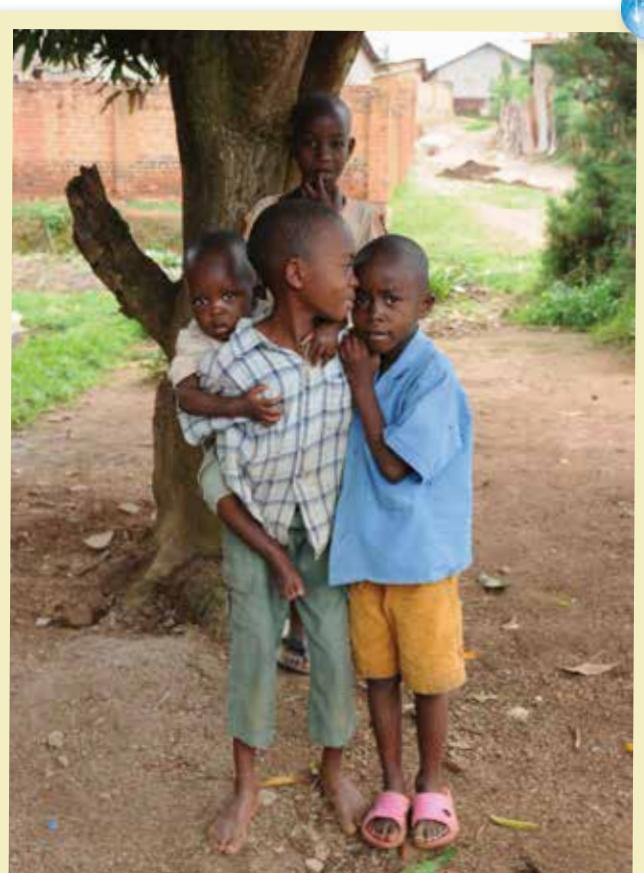
Čitanje svetog Evandžela po Luki

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima: »Tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Čovječji priznat će se njegovim pred anđelima Božjim. A tko mene zaniječe pred ljudima, bit će zanijekan pred anđelima Božjim.«

»I tko god rekne riječ na Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko pohuli protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti.«

»Nadalje, kad vas budu dovodili pred sinagoge i poglavarsvta i vlasti, ne budite zabrinuti kako ćete se ili čime braniti, što li reći! Ta Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći.«

Riječ Gospodnja.

Zahvalimo Bogu na svemu, osobito na daru života i vjere

Piše don Ante Batarelo

Ujednom afričkom selu bio je neki vrlo bogat čovjek koji je svaki put kad bi nekoga uzeo u svoj automobil tražio da mu se rekne asante – hvala, bez ikakve naplate. Jednoga dana, među onima koje je posjeo u svoje vozilo bio je i čovjek koji se zvao Matata. Kada su stigli do odredišta, svi su „putnici“ uzeli svoju prtljavu, rekli hvala i otišli svojim putom. Jedino Matata nije rekao ništa. Bogataš ga sažalno pogleda i rekne mu da uđe u automobil. Krene nazad do mjesta gdje ga je uzeo. Stigavši na to mjesto, reče mu: "Molim te, izadi iz moga vozila jer ti ne znaš reći hvala". Tako je Matata morao pješice natrag do svoga odredišta jer se nije naučio reći hvala.

Ovaj tjedan priprave za Svjetski dan misija prigoda je da se upitamo o svojoj vjeri i o svojoj zahvalnosti za dar vjere. U davnoj prošlosti hrvatskoga naroda dogodile su se misije. Dogodilo se pokrštene Hrvata zahvaljujući misionarima koji su stigli do naših krajeva. Te su se iste misije dogodile i u našoj vlastitoj obitelji, u osobnom životu. Krist je zamisionario našim srcem, oplemenio ga svojom božanskom dobrotom i ljubavlju.

Da se to nije dogodilo, ni mi misionari ne bismo mogli dar vjere s drugima dijeliti i naviještanjem ga evanđelja dalje širiti. Zahvalni smo Bogu za dar vjere kao i za dar poziva i poslanja da idemo i vjeru svijetom pronosimo.

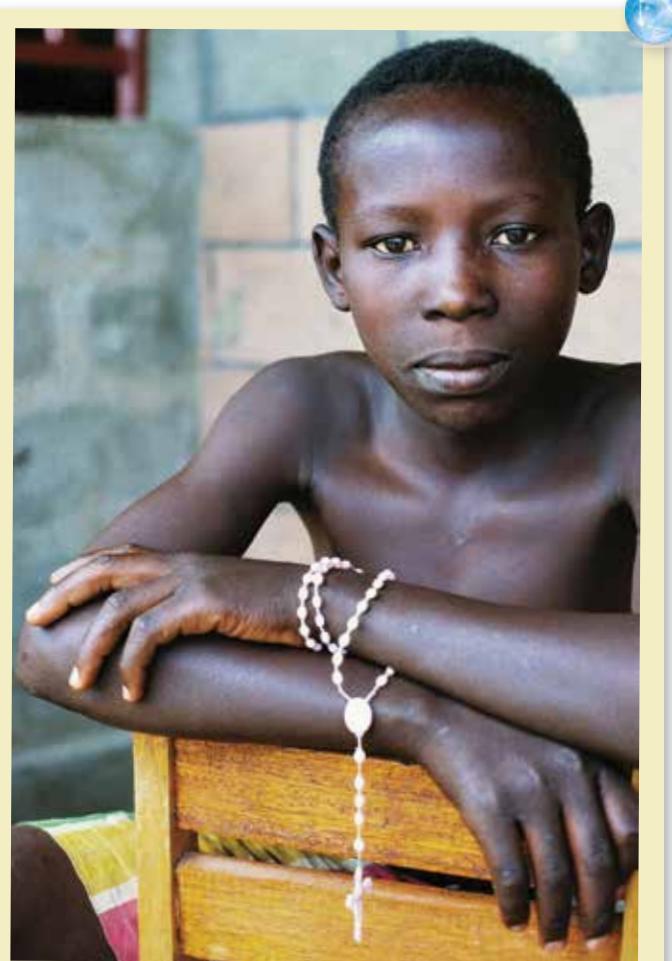
Zahvalni smo i vama dragi prijatelji misija koji nas pratite, te nas duhovno i materijalno podupirete. Na taj način i vi postajete misionari, ljubavlju užvraćate ljubav u znak zahvalnosti za primljeni božanski dar. Ne bi bilo dobro da budemo poput nezahvalnoga Matate. To nismo, i ne želimo biti.

Zajedno s vama, na poseban način, u ovoj Godini vjere razmišljamo o tom neizmjernu daru svete vjere, daru koji smo svi skupa nezasluženo i besplatno

primili. Zajedno s vama dajemo slavu i hvalu ponajprije Trojedinomu Bogu za taj neizmjerni dar. Zahvalni smo i svetoj Crkvi koja nas preko svojih službenika sakramentalno prati, snaži i hrani.

Budimo zahvalni i papi u miru Benediktu XVI., kao i papi Franji, koji su nas potaknuli da u ovoj godini dublje zaronimo i snažnije si posvjestimo dar vjere, posebno u ovome svijetu koji nema vremena za vječne vrjednote. Zahvalni smo i svojim roditeljima, svima onima koji su nam primjerom i podrškom pomogli na putu rasta u vjeri.

Molimo za snagu odozgo da u jednostavnosti, zahvalnosti i poniznosti svoju vjeru misionarskim žarom živimo i svjedočimo na svom radnom mjestu, a ponajprije u svojoj obitelji i u župnoj zajednici kojoj pripadamo. Kršćanski primjer i svjedočanstvo svete vjere najveći je znak zahvalnosti Bogu, izvoru života i darovatelju vjere, kao i svima onima koji su bili s nama na putu rasta u vjeri.

Molitva vjernika

Skrušena i ponizna srca uputimo svoje molitve nebeskom Ocu koji nas uvijek sluša i koji najbolje zna što nam je potrebno.

Oče, čuj vapaje svoje djece!

1. Za sve ljude na svijetu, da budu svjesni da si ti izvor života i da ti budu zahvalni za taj neizmjerni dar, molimo Te.
2. Za nas okupljene oko stola riječi i stola euharistije, da ti svojim kršćanskim životom neprestano budemo zahvalni za te darove i za sva dobročinstva, molimo Te.
3. Za sve ljude na svijetu, da uvijek zahvaljuju tebi koji si izvor prijateljstva, ljubavi i zajedništva, molimo Te.
4. Za našu mladež i djecu, da razviju svoje sposobnosti i da se nauče nesebično žrtvovati za zajedničko i opće dobro, molimo Te.
5. Za sve razočarane, obeshrabrene i slomljene, za one koji gube smisao za život, da vjerom u tvoju očinsku ljubav pronađu novu snagu i volju za nove korake, molimo Te.

6. Za one od kojih smo primili dar i svjedočanstvo vjere, a otišli su pred nama u vječnost, budi im nagrada za nesebičnu ljubav i dobrotu, molimo Te.

Nebeski Oče, zahvaljujemo ti na svim dobročinstvima koja od tebe dolaze. Primi naše iskreno kajanje, zahvale i molitve, po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

don ANTE BATARELO

svećenik je Splitsko-makarske nadbiskupije.

Rođen je 19. listopada 1949. u Krušvaru (župa Dicmo Gornje - Splitska nadbiskupija).

Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1974. u Splitu.

Otišao je u misije u Tanzaniju 1974. godine.

29. NEDJELJA KROZ GODINU

SVJETSKI DAN MISIJA (MISIJSKA NEDJELJA)

Ulazna pjesma

Smilovao nam se Bog i
blagoslovio nas,
obasjao nas licem svojim
da bi sva zemlja upoznala
putove tvoje,
svi puci tvoje spasenje!

Zborna molitva

Bože, ti hoćeš da se svi ljudi spase
i dođu do spoznanja istine.
Pogledaj svoju veliku žetu
i pošalji radnike,
da svakom stvorenju
navijeste evanđelje,
skupljaj svoj narod riječju života
i jači snagom otajstava da ide
putem spasenja i ljubavi.
Po Gospodinu.

Darovna molitva

Gospodine, pogledaj lice
Krista svoga
koji je samoga sebe predao
za spas sviju.
Daj da narodi od istoka
sunčanog do zapada
veličaju tvoje ime
i tebi posvuda prinose istu žrtvu.
Po Kristu.

Prvo čitanje: Izl 17, 8-13

Čitanje Knjige Izlaska

U one dane: Dođu Amalečani i zarate s Izraelcima kod Refidima. A Mojsije reče Jošui: »Odaberi momčad pa podi i zapodjeni borbu s Amalečanima. Ja će sutra stati na vrh brda, sa štapom Božjim u ruci.« Jošua učini kako mu je Mojsije rekao te zapodjene borbu s Amalečanima, a Mojsije, Aron i Hur uzađoše na vrh brda. I dok bi Mojsije držao ruke uzdignute, Izraelci bi nadjačavali; a kad bi ruke spustio, nadjačavali bi Amalečani. Ali Mojsiju ruke napokon otežaše. Zato uzeše kamen, staviše ga poda nj i on sjede na nj, a Aron i Hur, jedan s jedne, a drugi s druge strane, držahu ruke, tako da mu izdržaše do sunčanog zalaska. I Jošua oštricom mača svlada Amaleka i njegov narod.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 121, 1-8

Pomoć je naša u imenu Gospodina koji stvori nebo i zemlju.

K brdima oči svoje uzdižem:
odakle će mi doći pomoć?
Pomoć je moja od Gospodina
koji stvori nebo i zemlju.

Tvojoj nozi on posrnuti ne da
i neće zadrijemati on, čuvar tvoj.
Ne, ne drijema i ne spava
on, čuvar Izraelov.

Gospodin je čuvar tvoj,
Gospodin je zasjen tvoj s desne tvoje!
Neće ti sunce nauditi danju
ni mjesec noću.

Čuvao te Gospodin od zla svakoga,
čuvao dušu tvoju!
Čuvao Gospodin tvoj izlazak i povratak
odsada dovjeka!

Pričesna pjesma

Učite sve narode čuvati sve
što sam vam zapovijedio,
govori Gospodin.
I evo, ja sam s vama u sve
dane – do svršetka svijeta.

Popričesna molitva

Gospodine, ova služba našega otkupljenja
obnovila je u nama božanski život.
Molimo te da se po ovom djelotvornom
sredstvu našega otkupljenja neprestano
širi Kristova vjera.
Po Kristu.

Drugo čitanje: 2 Tim 3, 14 – 4, 2

Čitanje Druge poslanice
svetoga Pavla apostola Timoteju

Predragi: Ostani u onome u čemu si poučen i čemu
si vjeru dao, svjestan od koga si sve poučen i da od
malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti
te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu
Isusu.

Sve Pismo, bogoduho, korisno je za poučavanje, uvje-
ravanje, popravljanje, odgajanje u pravednosti, da čo-
vjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban.
Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji
će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom nje-
govim i kraljevstvom njegovim: propovijedaj riječ,
uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvje-
ravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i
poukom.

Riječ Gospodnja.

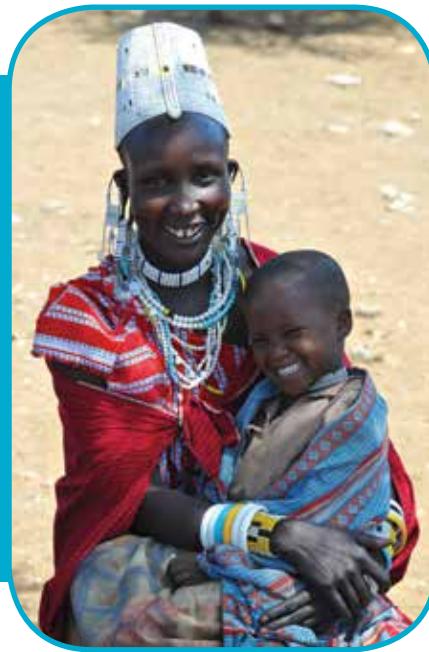
Evangelije: Lk 18, 1-8

Čitanje svetog Evangelija po Luki

U ono vrijeme: Kaza Isus svojim učenicima prispolo-
bu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati:
»U nekom gradu bio sudac. Boga se nije bojao, za
ljude nije mario. U tom gradu bijaše i neka udovica.
Dolazila k njemu i molila: 'Obrani me od mog tuži-
telja!' No on ne htjede zadugo. Napokon reče u sebi:
'Iako se Boga ne bojim nit za ljude marim, ipak, jer
mi udovica ova dodijava, obranit će je da vječno ne
dolazi mučiti me.'«

Nato reče Gospodin: »Čujte što govori nepravedni
sudac! Neće li onda Bog braniti svoje izabrane koji
dan i noć vase k njemu sve ako i odgađa stvar nji-
hovu? Kažem vam, ustat će žurno na njihovu obra-
nu. Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na
zemlji?«

Riječ Gospodnja.

PRIJEDLOG HOMILIJE

Piše don Nikola Sarić

Dragi prijatelji misija!

Ovu Misiju nedjelju obilježavamo u Godini vje- re. Boje koje simboliziraju razne kontinente: bijela, crvena, žuta, zelena, a i misijska krunica je u tim bojama, ujedinjuju se i postaju jedna duša i jedno tijelo. Ruke i srca se povezuju. Prestaju paralele i meridijani. Naše molitve i zahvale snagom Duha Svetoga idu Ocu po Isusu Kristu i čine nas jednim srcem i jednom dušom, postajemo braća i sestre, sinovi i kćeri istoga Oca.

U ovih četrdesetak godina moga misionarenja, djelujući u nekoliko misija, prošle su tisuće vjernika, osobito mladih, koji su primili krštenje. Re-dovito prigodom uskrsnoga bdijenja krštavamo katekumene, i po nekoliko stotina odraslih.

Sjećam se starca po imenu Mpanga Mauti (ime mu znači 'onaj koji određuje smrt'). Prije nego što sam ga pomazao katekumenskim uljem po prsim, rastrgao je košulju i rekao: „maži, oče, neka se ulje cijedi, od sada se želim zvati Mpanga Uzima“ ('onaj koji određuje život'). Imao je tri žene. Prije krštenja je dvije otpustio, u dogovoru s njima, te se vjenčao s prvom. On, koji je bio protivnik kršćanstva i bavio se vračanjem, drugima zadavao strah, krštenjem se preporodio, postao kršćaninom i velikim dobrotvorom Crkve. Bogu sam neizmjerno zahvalan za to kao i za mnoga druga iskustva.

Kristovo sveopće poslanje

Isus kaže svojim apostolima: „Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.“ (Mt 28, 19 – 20) Isus šalje, ali ne ostaje iza njih, nego ide pred njima. U tome i jest garancija uspjeha. Isus je tu stalno prisutan. U tome i jest snaga Crkve. Isus je došao izvršiti volju Očeva, upoznati nas s Ocem, reći nam sve o njemu, povezati nas s njim. To je Kristovo poslanje u koje čvrsto

vjerujemo. I ne samo to. Pozvani smo proširiti tu vijest o Očevoj ljubavi. Isus poziva dvanaestoricu apostola da idu i rod donose. 'Ja sam trs, vi loze..., bez mene ništa ne možete učiniti.' Tako cijeli svijet postaje jedan te isti Gospodnji vinograd.

Krist je prvi misionar, navjestitelj i učitelj. No, on želi da se Božje kraljevstvo širi i raste uz pomoć poslanika, misionara koji idu po svijetu i pronose radosnu vijest spasenja. No, to se velebno djelo ostvaruje ponajprije snagom Duha Svetoga. "Branitelj, Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas u svemu" (Iv 14, 26). On će svjedočiti za mene. Otac i Sin zajednički šalju Duha Svetoga. To je pravi smisao Duhova kao početka poslanja, koje će trajati dok bude Crkve.

Primjer vjere jednog dječaka

Evo jednoga zanimljiva svjedočanstva školskog djeteta iz misije Dakawa gdje trenutno živimo i djelujemo mi dvojica hrvatskih misionara. Radi se o dječaku koji je rastao i odgajan u islamskom duhu. Pohađa peti razred osnovne škole. Došao je sa svojim prijateljima u misiju prije dvije godine. Želio je pohađati katolički vjerouau. Počeo je dolaziti na svetu misu. Otac nije želio ni čuti o kršćanstvu, a kamoli da njegov sin postane katolik. Zabranio mu je svaki dodir s Crkvom. No, dječak je kriomice dolazio unatoč tomu što je otac zaprijetio da će ga radije zaklati nego da postane kršćaninom. Jedno jutro kada su svi ukućani izašli iz kuće, dječak je ostao sam sa svojim ocem. Dječak je uzeo veliki nož i pružio ga ocu govoreći: "Oče, ako mi ne dopuštaš da javno budem kršćanin, evo ti nož, zakolji me. Ali znaj, iako se ne krstim vodom, postat ću kršćaninom željom i krvlju koju ću proliti, postat ću kršćanin snagom Duha Svetoga. Tim što ćeš me zaklati, postat ću mučenik Isusa Krista i članom Katoličke Crkve. Na grob će mi se staviti križ". Otac je ostao iznenađen sinovom odlučnošću. Nije bilo druge nego da mu kriomice dozvoli. Dječak je kršten ove godine na uskrsnu noć. Ministrant je, želi poći u sjemenište i postati svećenik. Još ima takvih primjera u biskupiji Morogoro u kojoj djelujemo.

Voda, veliki Božji dar

Misionari zahvaljujući svojim dobrotvorima pomažu na raznim poljima. U misiji Dakawa, među ostalima, živi pleme Masai. Bave se isključivo stočarstvom. U vrijeme velikih suša osobiti je problem voda. Zalihe vode čuvaju se u velikim iskopanim udubinama koje se napune u vrijeme kišnoga perioda. Tu vodu piju i ljudi i stoka. Kako se može očekivati da stanovništvo bude zdravo? Uz pomoć dobročinitelja izgradili smo vodovod dug nekoliko kilometara. Koje je to bilo veselje kada je voda došla u selo? Pravo čudo koje donosi i napredak selu i bolje zdravlje ljudima. Bez vode nema života.

A koliko je tek važna voda koju nam daje Isus, voda od koje se ne žedni, koja daje život vječni. Zato je usred sela podignuta crkva, zdenac na kojemu će im posluživati Isus.

Misionarsko poslanje ponajprije je naviještanje, ali ono uključuje i posluživanje, pomaganje, ono kako je postupao i Isus. Zato je potrebno najprije uroniti u Božju dobrotu koja je izvor snage. Uranjanjem u njegovu ljubav širi se ljubav prema svim ljudima. Zato mu se obraćamo molitvama, prošnjama i zahvaljivanjem, i zato mu služimo u braći i sestrama.

Sveti Jakov kaže: „Što koristi braće moja ako tko rekne da ima vjeru a djela nema. Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne hajdete u miru, grijte se i sitite, a ne dadne im što im je potrebno za tijelo, kakva korist? Tako i vjera ako nema djela mrtva je u sebi“ (Jak 2, 14 – 17). Na to nas potiče i sv. Pavao koji nas poziva da se bogatimo dobrim djelima, da budemo darežljivi, prikupljujući sebi glavnici za budućnost, za onaj pravi život (usp. 1 Tim 6,18 – 19).

Susret s Bogom, događaj koji usrećuje

U Europi i u drugim “civiliziranim i bogatim” dijelovima svijeta, sve je više tjeskobe i nemira. Očito, mir, radost, sreća i blagoslov ne stječu se materijalnim napretkom i bogatstvom. Na „crnom kontinentu“, unatoč siromaštvu, može se puno naučiti. Ljudi su strpljiviji, raduju se zajedništvu, darežljivi su, osjeća se radost i sreća u Bogu. Wazungu (bijelci) uvijek su u nekoj žurbi, kao da će im vrijeme uteći,

kao da sunce neće opet izaći. Za Afrikanca vrijeme nije novac već događaj. Osobito kad slave Boga, ne gledaju na vrijeme, ne škrtare. Zato nedjeljne svete mise traju i po nekoliko sati. To je istinski susret s Gospodinom. Uživaju u Njegovoј blizini. Kao da mu žele reći: Ostani s nama, Gospodine! Plešu mu, pjevaju, plješću i donose darove jer im pokazuje pravi put u život, savjetuje ih, hrabri i snaži.

Veliki broj ljudi još uvijek čeka Krista i njegovu riječ spasenja. Bl. Ivan Pavao II. u svojoj enciklici Redemptoris missio - o trajnoj vrijednosti misijske naredbe piše: „Ne možemo ostati mirni promatrajući na milijune i milijune svoje braće i sestara koji su također otkupljeni Kristovom krvlju, koji žive ne znajući za Božju ljubav“ (br. 86).

I papa u miru, Benedikt XVI., prigodom Godine vjere sve nas podsjeća „da nas Krist danas kao i nekoć šalje po putovima svijeta da naviještamo Evanđelje svim narodima na zemlji. Širenje Evanđelja zadaća je čitavog Božjeg naroda: biskupa, svećenika, đakona, redovnika, redovnica, laika. Svi se moramo truditi da Evanđelje dopre do na kraj svijeta.

Ujedinimo se u molitvi i vjeri

Prvo čitanje (Izl 17, 8 – 13) poziva narod da se ujedini u molitvi s Mojsijem, osobito kad mu uzdignute ruke malakšu. I naš put do pobjede je molitva, zajednička. Pomozite nam osobito u trenutcima kada mi misionari malakšemo. Da, vi ste, dragi prijatelji misija, oni koji podržavate duhovno i materijalno. Malakšemo, što zbog umora, što zbog godina, ali s vama smo mlađi i snažniji. Hvala vam! Ne činite to na silu kao nepravedni sudac iz evanđelja (Lk 18,1 – 8), nego iz ljubavi, iz djelotvorne vjere. I apostoli su molili Isusa da udovolji onoj ženi Kanaanki jer stalno viče za njima da joj ozdravi kćer. ‘Udovolji joj, vele, ‘da ne viče’. Isus njoj ne udovoljava zato što mu je dosadila, nego zato što istinski vjeruje: „O ženo! Velika je tvoja vjera.“ (Mt 15, 21 – 28)

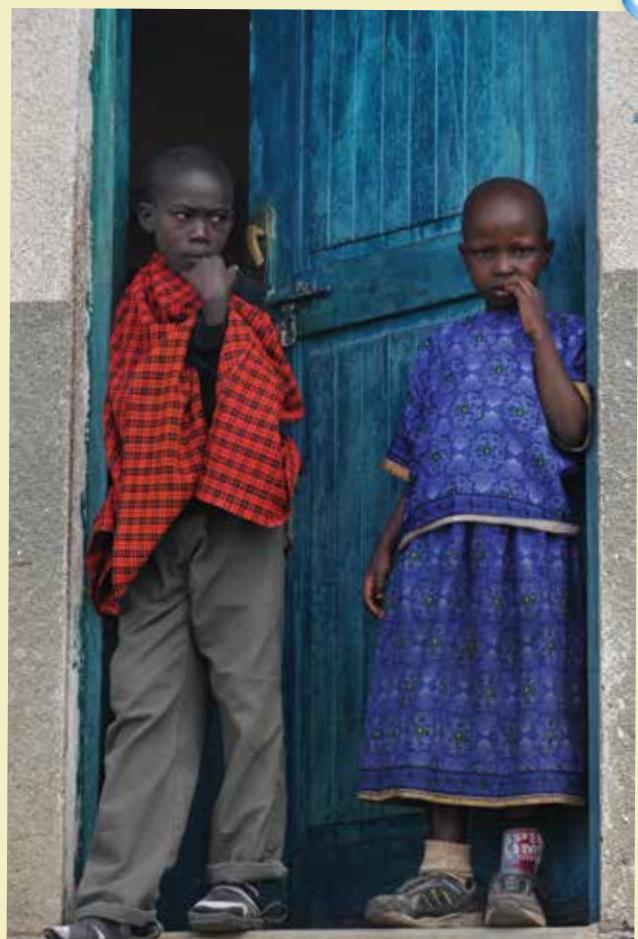
U ovoj Godini vjere posebno smo zagledani u križ koji je znak Božje ljubavi prema nama. Ne gledajmo u križ kao u znak patnje, nego na Ljubav kojom smo svi otkupljeni. Desni razbojnik na križu i satnik pod križem dirnuti su. Razbojnik prepoznaje nedužnost i

ljubav Isusovu. Moli ga da ga povede, da bude gdje i Isus. Isus mu obećava raj. I satnik, rimski vojnik, koji i ne zna broj onih koji su razapeti pod njegovim nadzorom, ovdje prepoznaje nešto posebno, te pod križem isповijeda vjeru u Isusa: „Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj.“ (Mt 27, 54) Snaga misije je upravo vjera u Isusa, Sina Božjega.

I ovom prigodom velika hvala svim dobročiniteljima misija i misionara, od onih najmlađih do najstarijih. Hvala za molitve i žrtve, za duhovnu i materijalnu potporu. Znamo da s ljubavlju odvajate novac od svojih obitelji, od usta svoje djece. Brojne ste gladne nahranili, žedne napojili, gole zaodjenuli, bolesne ozdravili, suze obrisali; koliko ste djece i mladih školovanjem razveselili; bolnica, škola, crkava i kuća izgradili. Bog vas blagoslovio.

Neka vam svima On, nebeski Otac, uzvrati stostruko. Sve vas, vašu djecu i obitelji pratimo molitvama. Neka vas sve prati zagovor naše nebeske Majke, majke Crkve i misija, kao i blagoslov Trojedinoga Boga.

Molitva vjernika

Sjedinjeni s cijelom Crkvom na ovaj Svjetski dan misija, u ovoj Godini vjere, zahvalimo dragom Bogu za neizmjerni dar vjere i molimo ga da nas kroz svakodnevno svjedočenje učini živim primjerom evanđelja. Iskrena srca i duše recimo:

Umnoži nam vjeru, Trojedini Bože!

1. Za svetu Crkvu u kojoj smo rođeni za vječnost, za Svetoga Oca Franju – Petra naših dana, da zajedno sa zborom biskupa, vjerno i s ljubavlju, bdiće nad pologom svete vjere, molimo te.
2. Gospodine, dok je Mojsije držao ruke uzdignute, njegov bi narod pobjeđivao. Naše misionare snaži i krijeći svojim Svetim Duhom da ne klonu u navještanju Radosne vijesti, molimo te.
3. Rekao si: Žetva je velika, radnika malo. Pošalji u svoju žetvu brojna duhovna zvanja, a onima koji su se već odazvali daj ustrajnost i vjernost, molimo te.
4. Za nas okupljene na slavlju Misiske nedjelje da u molitvi ne posustanemo, da se u dobrim djelima ne umorimo, te da tako budemo stalna potpora našim misionarima, molimo te.
5. Sve nas pozivaš da uporno, bilo zgodno li nezgodno, propovijedamo Riječ. Učini nas vjernim misionarima i svjedocima svoga evanđelja tamo gdje živimo i radimo, molimo te.
6. Naše pokojne misionarke i misionare, misiske dje-latnike, prijatelje misija, sve pokojne dobročinitelje obdari vječnim mirom i radošću, molimo te.

Oče nebeski, milosnim darom vjere učinio si nas poslužiteljima svoje svete Riječi. Zahvalna srca molimo: primi naše vapaje, kao i iskreno kajanje. Učini nas vjernim upraviteljima i poslužiteljima tvojih otajstava, po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

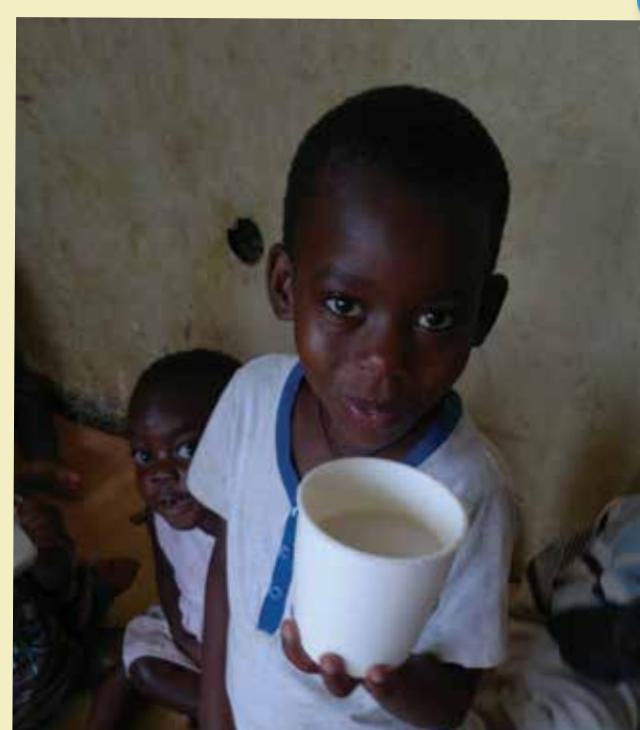
don NIKOLA SARIC

svećenik je Splitsko-makarske nadbiskupije.

Rođen je 13. svibnja 1946. u Trilju.

Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1972.

Otišao je u misije u Tanzaniju 7. rujna 1973. godine.

KLANJANJE PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU

Ines Sosa Meštrović

Na poziv Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela vjernici iz nekoliko nad/biskupija istovremeno će moliti za misije u Crkvi i to dana 18. listopada 2013. Ukoliko neka obitelj, župa ili zajednica nađe pogodniji trenutak, naravno da se može pridružiti. Najvažnije od svega je iskusiti osjećaj zajedništva svih kršćana u svijetu, a posebice onih koji će diljem Afrike, Azije, Amerike, Europe i Oceanije uzdignuti svoje molitve Bogu i time još jednom pokazati da je upravo univerzalnost jedna od misija Crkve.

Pjesma: Svet, Svet, Svet

Uvodna meditacija

Duh Sveti kao Božanska osoba, kao Ljubav Oca i Sina dolazi u naša srca i dopušta nam primiti otajstvo živoga Boga. Mi shvaćamo da je današnja Crkva ispunjena Duhom Svetim, istim koji je na Pedesetnicu sišao na prvu kršćansku zajednicu, a danas ga svaki od nas prima krštenjem. On se stalno dariva svim kršćima u svim vremenima. Duh Sveti u nama čini htjeti i djelovati i omogućuje nam shvatiti značenje Kristova života, smrti i uskrsnuća.

Duh je tu i kao svjedok. Ovo svjedočanstvo je sam Isus Krist u otajstvu vode i krvi: vode kojom bivamo znamenovani na krštenju, a koja nas čisti i otvara nam mogućnost spoznaje Boga, te krvi koja je žrtvovana za naše spasenje, što slavimo tijekom svake Euharistije. Upravo preko Euharistije možemo istinski shvatiti veličinu Božje ljubavi prema nama, ljubavi koja je žrtvovana na križu, a sve radi našega spašenja.

Tijekom trajanja ove molitve, pokušajmo se prepustiti Duhu Svetomu, neka On zavlada našim srcima. Pomolimo se za širenje nauka Katoličke crkve diljem svijeta, a posebice molimo za sve one koji svo-

jim životom svjedoče Božju riječ. Nadalje, u zajedništvu s braćom i sestrama u Africi, Aziji, Americi, Europi i Oceaniji, okrenimo se Bogu, pomolimo se i zahvalimo mu za misije i misionare. Pokušajmo čuti što nam Duh Sveti želi reći i neka nam to bude vodič kroz život.

Pjesma: Oče, mi ti se klanjam

Biblijski tekst: 2 Tim 1, 6-14

Poradi toga podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. Ne stidi se stoga svjedočanstva za Gospodina našega, ni mene, sužnja njegova. Nego zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Boga, koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremenâ vjekovječnih, a očitovana je sada pojavkom Spasitelja našega Krista Isusa, koji obeskriveni smrt i učini da zasja život i neraspadljivost – po evanđelju za koje sam ja postavljen propovjednikom, apostolom i učiteljem.

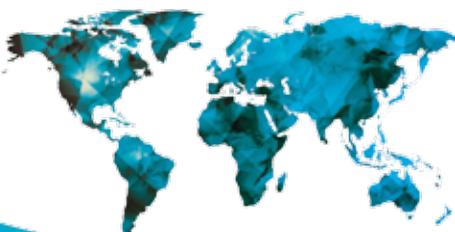
Poradi toga i ovo trpm, ali se ne stidim jer znam komu sam povjerovao i uvjeren sam da je on moćan poklad moj sačuvati za onaj Dan.

Uzorom neka ti budu zdrave riječi koje si od mene čuo u vjeri i ljubavi u Kristu Isusu. Lijepi poklad čuvaj po Duhu Svetom koji prebiva u nama.

Tišina

Meditacija

Naše je srce stvoreno za mir, za disanje božanskim ritmom stvaranja, za ljubav, istinu i pravednost! Daruj nam, Gospodine, da u našim životnim kušnjama najprije tražimo Tebe i Tvoju svetu volju za naš život, a onda sve ostalo. Daruj nam svijest da je jedino potrebno imati povjerenje u Providnost, a sve ostalo ćeš nam dati, i više nego se usuđujemo moliti, i primit ćemo sve ono što je dobro za nas i naše bližnje, čime ćemo biti blagoslovljeni, da nam ništa ne nedostaje, a da ničega nemamo previše.

Gospodine, molimo Te sada da nas oslobodiš raznih zemaljskih navezanosti i daruješ nam snage da možemo prepoznati ono što je u životu vrijeđno i važno, kako bi se Ti kroz nas proslavio! Podari nam mudrost i razboritost da znamo služiti braći ljudima svih naroda i jezika; da budemo svjesni kako smo ovdje samo putujuća Crkva, hođočasnici i prolaznici, a da je naša vječna domovina na Nebu! Da ne zgrćemo blago ovdje, gdje je podložno propadljivosti, nego da se trudimo živjeti tako da si nam Ti, Gospodine, jedino Blago našega života!

Pjesma: Po cijelom svijetu Duh Sveti djeluje

Molitvene nakane za svaki kontinent:

Pomolimo se za Afriku

Vođeni Duhom Svetim krenimo na putovanje, krenimo prema Africi, moleći, hodajući i prihvaćajući radost življenja afričkih ljudi. To je ono što će nam pomoći shvatiti njihovu ljubaznost, gostoljubivost, jednostavnost, ali i njihove plesne ritmove i smisao za zabavu, te njihovu vjeru u život iz dana u dan. Molimo zajedno za braću i sestre u Africi.

Duše Svetosti, dođi i ispuni nas

Pomolimo se za Ameriku

Vođeni Duhom Svetim krenimo na putovanje, krenimo prema Americi moleći i dopuštajući sami себi biti oduševljeni njome. Tako ćemo shvatiti da je uvijek i svugdje moguće živjeti u skladu s Božjom riječju - Evandželjem. Iz toga proizlazi vjera, volja i hrabrost za traženjem slobode svakog čovjeka. Molimo zajedno za braću i sestre u Americi.

Duše Svetosti, dođi i ispuni nas

Pomolimo se za Europu

Vođeni Duhom Svetim krenimo na putovanje, krenimo prema Europi moleći i otkrivajući ovaj kontinent, bogat političkim, kulturnim, ekonomskim i religijskim raznolikostima. Naučimo se biti otvoreni prema različitostima, naučimo se spremno prihvaćati i shvaćati one koji se razlikuju od nas. Molimo zajedno za braću i sestre u Europi.

Duše Svetosti, dođi i ispuni nas

Pomolimo se za Australiju i Oceaniju

Vođeni Duhom Svetim krenimo na putovanje, krenimo prema Australiji i Oceaniji moleći i slušajući njihove pjesme. Na taj način ćemo osjetiti njihovu žđ za Gospodinom. Ovaj kontinent nebrojenih otoka, tisuću boja i neobično mnogo jezika i kultura žđa za jedništvom i pomirenjem. Molimo zajedno za braću i sestre u Australiji i Oceaniji.

Duše Svetosti, dođi i ispuni nas

Pomolimo se za Aziju

Vođeni Duhom Svetim krenimo na putovanje, krenimo prema Aziji moleći i učeći, te prihvaćajući njezinu tajnovitost. Naučit ćemo zaviriti duboko u sebe i pronaći najprije Živoga Boga, a pronalazeći Njega pronaći ćemo sami sebe, svoj smisao. To će nas dovesti do shvaćanja vrijednosti tištine, samokontrole, strpljenja i poniznosti. Molimo zajedno za braću i sestre u Aziji.

Duše Svetosti, dođi i ispuni nas

Molitva za misije

Isuse, Ti si PUT, a ipak te ne slijedimo uvijek;
pokaži nam svoj put.

Ti si ISTINA, a mi prečesto ne vjerujemo u tebe;
nauči nas voljeti i prihvaćati tvoju istinu.

Ti si RIJEČ, a ipak te prečesto ne čujemo;
daj nam hrabrosti u propovijedanju Tvoje riječi.

Ti si ŽIVOT, a ipak te nismo iskusili;
učini nas svojim svjedocima.

Isuse, neka DUH SVETI u nama ojača misijski poziv
te svi postanemo službenici Božji.

Otvori naša srca, probudi nam nadu,
utješi nas riječima utjehe i obećanjima spasenja.

Tako ćemo postati i ostati tvoji
SVJEDOCI I MISIONARI
SVE DO KRAJA SVIJETA.

Divnoj dakle

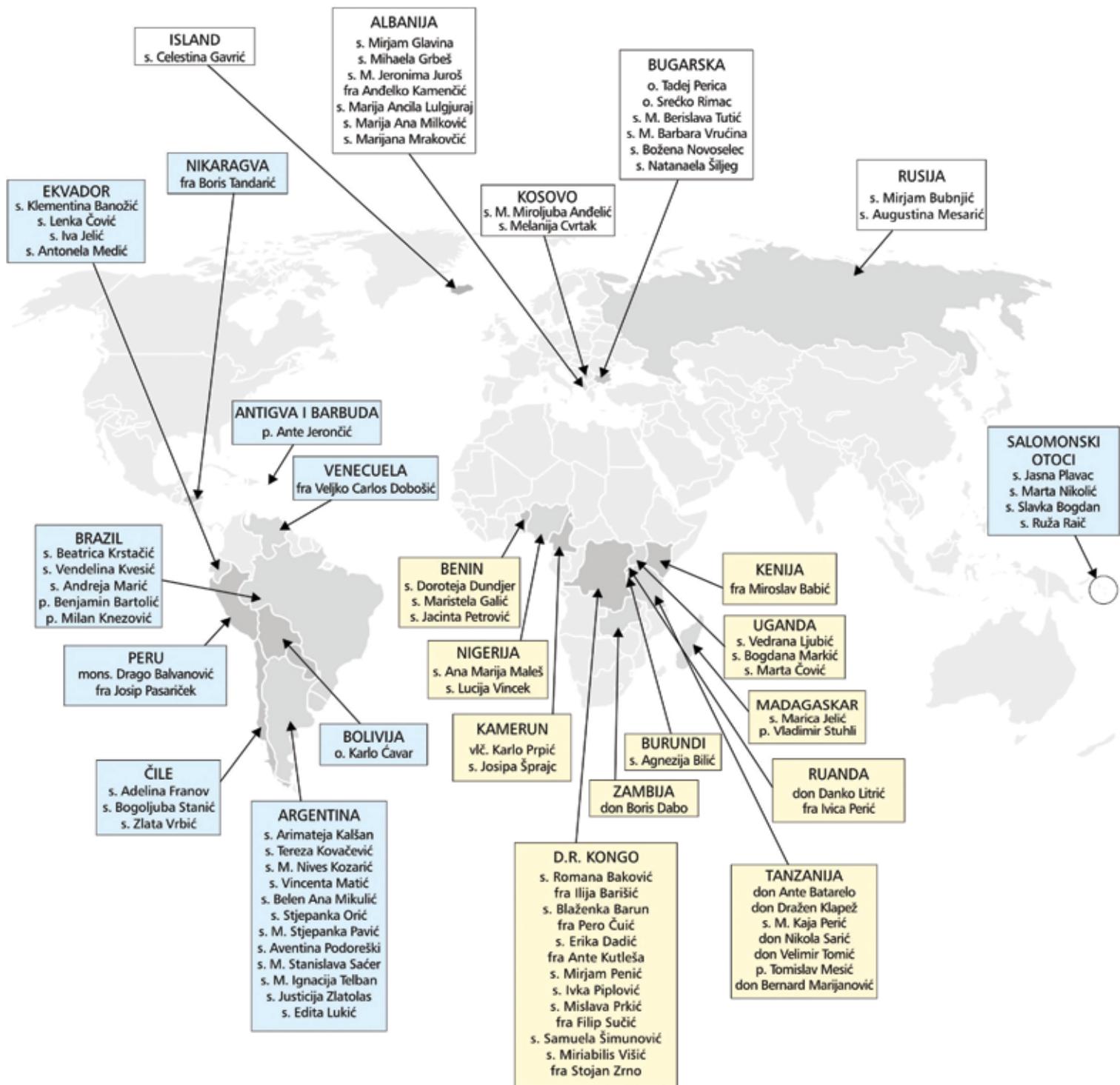
Blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom

Blagoslovljen budi Bog!

Pjesma: Ja sam s vama

NAŠI MISIONARI U SVIJETU

Naviještanje evanđelja trajna je zadaća Crkve